

Ikt. sz.: MGB/49-3/2015.

MGB-17/2015. sz. ülés
(MGB-29/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottságának**
2015. december 15-én, kedden, 8 óra 15 perckor
az Országház főemelet 64. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Az ülés megnyitása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter meghallgatása</i>	5
<i>Lázár János tájékoztatója</i>	5
<i>Kis Miklós Zsolt kiegészítése</i>	10
<i>Dr. Kovács Zoltán kiegészítése</i>	11
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	13
<i>Válaszok, reflexiók</i>	28
<i>Lázár János</i>	28
<i>Kis Miklós Zsolt</i>	37
<i>Dr. Kovács Zoltán</i>	41
<i>Kis Miklós Zsolt</i>	42
<i>Egyebek</i>	42
<i>Elnöki bejelentések</i>	42
<i>Az ülés berekesztése</i>	43

Napirendi javaslat

1. Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. tv. 41.§-a alapján)
2. Egyebek

Az ülés résztvevői
A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Font Sándor** (Fidesz), a bizottság elnöke és
Horváth István (Fidesz), a bizottság alelnöke

Farkas Sándor (Fidesz), a bizottság alelnöke
Harangozó Gábor István (MSZP), a bizottság alelnöke
Magyar Zoltán (Jobbik), a bizottság alelnöke
Dankó Béla (Fidesz)
Győrffy Balázs (Fidesz)
Pócs János (Fidesz)
Földi László (KDNP)
Dr. Legény Zsolt (MSZP)
Kónya Péter (független)

A bizottság titkársága részéről

Horváth Zoltánné főtanácsadó

Az országgyűlési képviselők részéről:

Sallai R. Benedek (LMP)
Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószóló

Meghívottak:

Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter
Kis Miklós Zsolt államtitkár (Miniszterelnökség)
Dr. Kovács Zoltán államtitkár (Miniszterelnökség)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 4 perc)

Az ülés megnyitása, a napirend elfogadása

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok! Szeretettel köszöntöm a bizottság tagjait, köszöntöm a munkánkat segítő tisztviselőket, köszöntöm mindazokat, akik figyelemmel kísérik bizottságunk nyílt ülését, és köszöntöm Lázár Jánost, a Miniszterelnökséget vezető miniszter urat és két államtitkár kollégáját, Kis Miklós Zsoltot, a vidékfejlesztésért és dr. Kovács Zoltán, a közigazgatás egyéb területeiért felelős államtitkár urakat. Ha jól tudom, a miniszter úrnak 10 óra körül várhatóan el kell mennie, ha addig tartana az ülésünk, államtitkár kollégái állnak továbbra is a rendelkezésünkre.

Először formálisan a napirendről kell döntenünk. A szokásos módon került kiküldésre a napirendtervezet, amelyben egy érdemi napirendi pont szerepel: az éves szokásos miniszteri meghallgatás az Országgyűlésről szóló törvény 41. §-a alapján, a 2. napirendi pont az egyebek formális napirendi pontként. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy kérdés, észrevétel van-e a napirendi ponthoz. *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincsen, szavazzunk róla! Ki az, aki elfogadja a napirendet? Aki igen, az kézfeltartással jelezze ezt! *(Szavazás.)* Ez egyhangú. Ezek szerint fogunk haladni.

Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter meghallgatása

Az 1. napirendi pont tehát Lázár János miniszter úr meghallgatása. Megadom a szót a miniszter úrnak, hogy az elmúlt egy év mezőgazdaság- és vidékfejlesztését érintő területekről tartsa meg éves beszámolóját.

Lázár János tájékoztatója

LÁZÁR JÁNOS Miniszterelnökséget vezető miniszter: Kedves Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Jó reggelt kívánok! Köszönöm szépen a meghallgatás lehetőségét. Mindenekelőtt szeretném rögzíteni, hogy a mezőgazdaság helyzetével kapcsolatos beszámolási kötelezettség a földművelésügyi miniszter kollégámat, Fazekas Sándor, kiváló miniszter urat illeti. Nekem az a feladat és felelősség jutott ma, hogy a Miniszterelnökség munkáját illetően két terület tekintetében adjak egy rövid áttekintést önöknek, és válaszoljak minden kérdésükre.

Az egyik terület, amellyel az agrárium és a mezőgazdaság – amelyet a magyar kormányzat kétségtelenül kiemelt, elsősorban társadalompolitikai és stratégiai kérdésként kezel – két területen kapcsolódik a Miniszterelnökség munkájához. Egyrészt az európai uniós források két ponton támogatják a magyar agráriumot, az egyik a földalapú támogatások rendszere, amely a Földművelésügyi Minisztériumhoz tartozik, a másik pedig a vidékfejlesztési kassza, amely árfolyamtól függő módon, de 1200-1300 milliárd forintos lehetőséget biztosít 2014 és '20 között a magyar gazdaságnak és a magyar vidék számára. Ez utóbbi, a vidékfejlesztési operatív program került a Miniszterelnökségre 2014 nyarán, ott a miniszterelnök úr elvárása az volt, hogy egy új vidékfejlesztési operatív programra tegyünk javaslatot. Kis Miklós államtitkár urat azért kértem fel, hogy úgy is, mint agrárkamara tisztviselő, úgy is, mint ennek a kérdéskörnek az ismerője tegyen javaslatot a kamarával együtt a vidékfejlesztési operatív program újratárgyalására; ez megtörtént,

Brüsszellel újra meg kellett nyitni a tárgyalásokat, és végül lezárásra került. Ma már semmiféle akadálya nincs a pályázatok folyamatos kiírásának. Szeretném megköszönni a kamarának, illetve a Mezőgazdasági bizottságnak azt a támogatást, amit Kis Miklós kollégámnak adott ahhoz, hogy ezt a reorganizációt, a vidékfejlesztési programnak az újramegfogalmazását meg tudja csinálni.

Ez azért kapcsolódik a kormány általános társadalompolitikai céljaihoz vagy az egész működésünk lényegéhez, mert a vidékfejlesztési program újraalkotásának a legfontosabb oka az volt, hogy azt a társadalomszemléletet, hogy Magyarországon a föld elsősorban társadalompolitikai kérdés, és nem csak gazdasági kérdés, és Magyarországon a mezőgazdaság eltartóképességét, a föld eltartóképességét jelentős mértékben szeretné növelni a kormány – és azt remélem, hogy ebben az ellenzéki pártokkal is egyetértünk –, ehhez egy más típusú vidékfejlesztési operatív programra van szükség, ami azt jelenti, hogy a mezőgazdasági nagyüzemek támogatási arányát nem érdemes és nem szabad sem a birtokpolitikában, sem a támogatáspolitikában 20 százalék fölé engedni, és Magyarországon az a társadalompolitikai célunk, hogy a kis- és középgazdaságok kitegyék a magyar agráriumnak a 80 százalékát. Mi tehát a 80:20-as politikai célt, amelyet a miniszterelnök úr májusban, az eskütétele alkalmából megfogalmazott, a vidékfejlesztési programon, a birtokpolitikai célokon, a támogatási rendszeren is keresztül kellett hogy vezessük; ez okozott időbeli késedelmet, de végül ez a program is elfogadásra került Brüsszelben. Ez teljes egészében egybeesik az Európai Unió céljaival, az Európai Unió nem támogat szívesen nagybirtokokat. Ismert az a vita, amely az Európai Unióban hosszú ideje zajlik a nagybirtokrendszer támogatásával kapcsolatban például Nagy-Britannia és az Európai Unió között. Magyarországon is az a társadalompolitikai cél, hogy a rendelkezésre álló források 80 százaléka, legyen szó akár földalapú támogatásról, legyen szó akár vidékfejlesztési támogatásról, a kis- és közepes gazdaságokhoz kerüljön, illetve valóban a vidékfejlesztés, a vidék eltartóképessége növekedjen.

Én kifejezetten aggasztónak tekintem azt, úgy, mint a kormányzati koordinációért is felelős miniszter, hogy ma Magyarországon az agrárium a GDP-n belül, vagy sokkal látványosabban tudom érzékeltetni, ha azt mondom, hogy az agrárium a foglalkoztatáspolitikán belül csak egy vékony szeletet képvisel – a GDP azért nehéz kérdés, mert ha a feldolgozóipart is ideszámoljuk, akkor ez már egy jóval szélesebb horizont –, de kétségtelen, hogy ha most azoknak a számát megnézem, akik ma közvetlenül a mezőgazdaságból élnek, azok részben csökkenő tendenciát mutatnak, részben pedig arányukban jóval kevesebben vannak, mint mondjuk tíz, vagy akár húsz vagy harminc esztendővel ezelőtt. Ha valaki végigmegy ma egy magyar falun, akkor valószínű, hogy a falunak az állapotát, az elvándorlás méreteit vagy a reménytelenség és a társadalmi-gazdasági nehézségek okait abban leli meg, hogy míg a '80-as, '90-es években az emberek a földből jobban tudtak boldogulni, ma ez a lehetőség nem áll rendelkezésükre, és ezt szeretné a kormány megnyitni. Ezért kerestünk új embert a vidékpolitikai államtitkárság élére, ezért választottuk le, ezért készítettünk egy új vidékpolitikai stratégiát és egy új vidékpolitikai operatív programot, hogy ezt a folyamatot tudjuk támogatni, a falu eltartóképességét és a vidék eltartóképességét jelentős mértékben tudjuk növelni. Ez nemcsak földtámogatás, nemcsak vidékfejlesztési támogatás, hanem egy általános társadalompolitikai kérdés a vidék szerepe Magyarországon és lehetőség teremtése a vidékiek számára.

A második dolog, amivel kapcsolódunk az agrárium munkájához, és igyekszünk azt segíteni, az az, hogy 2015. április 1-jével létrejött egy egységes kormányhivatali struktúra Magyarországon, amely 1873 óta a végrehajtó hatalom legnagyobb átrendezését jelenti. Ennek a folyamatnak fontos állomása volt a minisztériumok területi közigazgatási szerveinek beintegrálása a kormányhivatalokba és a járási hivatalokba. Ez érintette az erdészeti hatóságot, a vadászati hatóságot, a főállatorvost, érintette a mezőgazdasági hivatalt, érintette a falugazdászokat, akikért korábban már az Agrárkamara felelősséget vállalt, tehát jó néhány olyan lépést tettünk, amely a magyar közigazgatás jelen pillanatban tartópilléreit jelentő járási hivatal és kormányhivatal újabb feladattal való ellátását hozta. Ezért a területért Kovács Zoltán államtitkár kollégám a felelős.

Nem volt egy könnyű munka, hogy hogyan lehet állatorvosokat beintegrálni a kormányhivatali vagy a járási hivatali struktúrába, Magyarországon a területi közigazgatási szervek között sem divat a horizontális együttműködés, ezért egy nagyon nehéz feladat volt ezt végrehajtani. Én azt gondolom, hogy a nehézségeken túljutva sikerült 20 kormányhivatalba szervezve megfelelő minőségű szolgáltatásokat nyújtani. Csak jelezni szeretném, hogy holnap a kormánynak javaslatot teszek egy új átszervezésre és egy új átalakításra, amely érinteni fogja az országos hatáskörű szerveket és érinteni fogja a kormányhivatalok belső struktúráját, a járási hivatalok megerősítésére és az állami irányítás egyszerűsítésére fogok javaslatot tenni a holnapi napon a kormánynak. Kovács Zoltán kész önöknek tájékoztatást adni arra nézvést, hogy a kormányhivatalok és a járási hivatalok hogyan tudják betölteni a mezőgazdasági hatósági támogató vagy szervező funkciót, ami meggyőződésem szerint igen fontos járási hivatali vagy akár összmegyei szinten is.

A kormányzatnak részben a koordinációért eljáró miniszterként van felelősségem az Agrárkamarával való kapcsolattartásban. Az Agrárkamrát olyan állami funkciókkal is felruházta a kormány, illetve a törvényhozás, amelyek meggyőződésem szerint óriási lehetőséget jelentenek az agrárkamarai tagság számára. Itt a számok nagyon érdekesek: 170-180 ezer földalapú támogatási alany van, 104-105 ezer földműves van, ha azt nézem, hogy 4 300 ezer ember fizet adót a munkája után, abban a 105 ezer, a 173 ezer vagy az Agrárkamara több százezres tagsága is csak egy nagyon vékony szelet. Én azért foglalkozom ezzel a kérdéssel – Fazekas miniszter úr kompetenciáit nem érintve – kiemelten és szívesen, mert én azt egy, a Fidesz kormányzása szempontjából döntő és kardinális kérdésnek tekintem, hogy a vidékfejlesztésben és a mezőgazdaságban milyen eredményeket tudunk elérni. Szerintem ez egy agrárország, a profilja, a mentalitása, a hagyományai, akármennyit is képvisel a GDP-ben az agrárium, és nekünk az az érdekünk rövid és középtávon, hogy ezt erősítsük, és nem az az érdekünk, hogy ez bármilyen formában is gyengüljön – és ehhez kell szerintem minél nagyobb társadalmi támogatást és konszenzust létrehozni.

Nyilván szóba fog kerülni az a társadalompolitikai program, amelynek az egyik végrehajtója és – nem titkoltan – nagy támogatója vagyok, a „Földet a gazdáknak!” Program. Először is azzal kezdeném, hogy ez a kormány volt az egyik Európában, amely képes volt átrendezni a földalapú támogatások rendszerét, hiszen bevezette azt az európai uniós degressziós szintet, amely kiemelten fontos volt. Van egy szint, körülbelül 1250 hektár fölött, ahol a támogatás már jelentős mértékben csökken. Ez nem véletlen van így, hiszen

az Európai Unióban sem cél a nagybirtokrendszer támogatása. Az egy nagyon beszédes dolog, hogy ilyen nagyságrendű szántóföldi agrárkultúrával foglalkozó mezőgazdasági nagybirtokok Európában kevés helyen vannak – nem erdőgazdaságokról, hanem szántóval foglalkozó növénytermesztő gazdaságokról beszélek –, ez egy kuriózum, sokak szerint versenyképességi, mások szerint társadalompolitikai következménnyel járó cégstruktúra. Én azt gondolom, hogy az rendkívül fontos dolog, hogy a támogatási rendszert a kormány az első lépésben hozzáigazította a társadalompolitikához, tehát azt mondtuk, hogy a nagybirtoknak csökkenő tendenciában tudunk támogatást biztosítani, ez azért 5-600 millió forintos, komoly veszteséget is jelent, és átcsoportosítást jelent a kicsik javára egy nagyvállalkozás esetében, hogyha konkrét példákon keresztül vizsgálom ezt.

A második ilyen típusú lépés volt, hogy a vidékfejlesztés területén nemcsak a földalapú támogatásoknál, hanem az AKG-nál is bevezettük ezt a degressziót. Ha megnézi valaki, hogy korábban, 2007 és '13 között agrár-környezetgazdálkodási támogatásból mely cégek részesültek, akkor látja, hogy a nagybirtoknak a fölénye és a nagybirtoknak a súlya óriási és elsöprő volt. Most ezt megpróbáljuk átstrukturálni, úgy, hogy az igazságos és méltányos pályázati feltételek között történjen meg.

A „Földet a gazdáknak!” Programnak az első lépése volt a bérleti jogviszonyok felülvizsgálata. 2004 óta, amióta a szocialista kormány az utolsó, állami tulajdonban lévő nagy mezőgazdasági vállalkozásokat privatizálta, a magyar állam a rendelkezésre álló termőföldön nem gazdálkodik, tehát sok mindent lehet mondani, de a magyar állam nem gazdálkodik a termőföldön, hanem azt bérbe adja. Az teljesen világos – nagyon egyszerű, számokon bemutatható –, hogy 2010-ig nagyon kevesen részesültek ebből a bérletből, 2010 után ezeknek a száma a korábbi néhány százzal 6-7-8-10-12 ezerre emelkedett fel. A MAGOSZ-nak és az Agrárkamarának az volt az ötlete, ami egy nagyon hosszú, talán 150 éves vita Magyarországon, hogy az állami tulajdonban lévő nagybirtokokat nyissuk meg a kis- és középgazdaságok előtt, és aki akar, az bérelhessen földet, aki akar, az pedig vásárolhasson földet.

Nem mellékes körülmény, hogy egy olyan időszakban vagyunk, én azt gondolom, még két évig, amikor ilyen társadalompolitikai akciókra az ország érdekének megfelelő módon van lehetőségünk. Arra gondolok, hogy az Európai Bizottság komoly hadműveletet folytat Magyarországgal szemben annak érdekében, hogy Magyarországon megteremtse a külföldiek földhöz jutásának a feltételeit. Ez azt jelenti, hogy az Európai Bizottság ma Magyarország ellen olyan eljárásokat folytat – ezek a kötelezettségszegési eljárások részben az Igazságügyi Minisztériumhoz, részben a Miniszterelnökséghez tartoznak azon okból, hogy az európai bizottsági képviselőt mi látjuk el Várhelyi Olivér nagykövet úr személyében –, és ezek a kötelezettségszegési eljárások azt fogják eredményezni, vagy azt eredményezhetik, hogy Magyarországon a jogi személyek földvásárlása előtt korlátozott formában ugyan, például: földművesek által alapított jogi személy maximum 300 hektárig, de az Európai Bizottság kikényszerítheti, megvan az esélye, és ki is akarja kényszeríteni, hogy a jogi személyek földet vásároljanak.

Ez egy teljesen új terület lesz, nem tudjuk, hogy ennek a harcnak és hadműveletnek mi lesz az eredménye. A kormány harcba száll természetesen, de hogy ez az ügy az Európai Bíróságon hogyan végződik, az egyelőre még nem garantálható. Ilyen törekvések, a magyar földforgalmi törvényhez hasonló szabályozás négy országban van, négy új tagországban van Közép-

Európában, mind a négy ellen kötelezettség-szegési eljárás indult, és mind a négy országot az a veszély fenyegeti, hogy az Európai Bizottság megpróbálja rákényszeríteni az akaratát, mondván, hogy a tőke és a személyek szabad áramlását biztosítani kell mindenkinek, és nem lehet a külföldi befektetőket Magyarországon diszkriminálni. A kormánynak meg az a meggyőződése, hogy a '90-es évek privatizációja után olyan kevés magyar nemzeti tulajdon maradt, bár az elmúlt években növeltük ennek az arányát, de mégiscsak a föld az, ami meghatározó módon magyar nemzeti érdekkörben van, ráadásul Magyarországon a földtulajdonosok száma még mindig 2,6-2,7 millió, ez azt jelenti, hogy nagyon sok embernek, nagyon sok családnak van földje, nekünk az az érdekünk, hogy ők ne adják el, hogy ez egy tartós családi tulajdon maradjon, és ezzel szembemegy az a szándék, hogyha megnyílik a külföldiek előtt a földtulajdon szerzésének vagy a jogi személyek általi földtulajdon-szerzésnek a lehetősége. Ebből következik az, hogy ha valaha a MAGOSZ-nak vagy az Agrárkamarának a javaslatát a kormány akceptálni akarja, hogy aki akar, az állami tulajdonban lévő nagybirtokokból vásároljon földet vagy béreljen földet, annak most ez az utolsó pillanata meggyőződésem szerint, és ebben is egyeztetnünk kellett az Európai Bizottsággal. Ma Magyarországon a földárverések az Európai Bizottság által elfogadott és legitim formában zajlanak, a bérleti jogviszonyokat sem támadta meg az Európai Bizottság, ezt elfogadják – de hogy mi lesz két vagy három év múlva, az teljes egészében megjósolhatatlan.

Én természetesen elfogadom azokat a kritikákat, jöjjenek azok jobbról vagy balról, hogy a magyar államnak a kamara kezdeményezésére nemet kellett volna mondania, és azt kellett volna mondania, hogy a földtulajdon maradjon az államé. Azt persze nem nagyon értem, hogy mivel hasznosabb az, hogyha a magyar államnak van 5-6-7-800 ezer hektárnyi jó minőségű szántóföldje, és azt folyamatosan bérbe adja különböző vitákkal, transzparenciavitákkal vagy különböző társadalompolitikai vitákkal, nagybirtok versus kis és közepesek, miért jobb ez a tulajdonnál, miért jobb ez annál, mint hogy teljesen átlátható körülmények között, nyilvánosan, a piaci ár fölött, árverésen, az állam javára nagy bevételt eredményezve hozzájuttatjuk a magyar gazdatársadalmat a földvásárlás lehetőségéhez.

Én azt hiszem, hogy az a tény, hogy egy hónapja zajlanak a földárverések, talán ellenzéki képviselőtársaim is meg tudják erősíteni azt, hogy egyébként technikailag vagy jogi értelemben korrekt formában, rendezett formában, nyugodt formában zajlanak, és hogy a magyar gazdatársadalom 254 milliárd forintnyi hitelt igényelt, az azt mutatja, hogy erre van igény, és amíg van igény, addig szerintem a magyar államnak ezt biztosítani kell. Meggyőződésem, hogy jelentős földterületek maradnak meg még így is, tehát még bőven marad bérleti lehetőség az értékesítések után is. Ez a jelenlegi helyzet ezzel a kényes és nyilvánvalóan nehéz kérdéssel kapcsolatban, de a tulajdonhoz juttatás, a gazdatársadalom tulajdonnal való megerősítése az európai versenyben, amelyben a magyar gazdáknak helyt kell állnia, szerintem rendkívül fontos, és ebben a kamarának igaza van.

Szeretném, hogyha az elnök úr lehetőséget adna két dologra: az egyik Kis Miklós rövid meghallgatása, a másik Kovács államtitkár kollégámnak a rövid beszámolója, és utána válaszolunk a kérdésekre.

ELNÖK: Természetesen, akkor a kérdésnek megfelelően legyen így! Kis Miklós államtitkár úrnak adok szót.

Kis Miklós Zsolt kiegészítése

KIS MIKLÓS ZSOLT államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Üdvözlöm önöket! Röviden tájékoztatom a tisztelt bizottságot arról, hogy 2015 folyamán az államtitkárságunk milyen munkát végzett. Mint tudják, január 1-jével ez az az államtitkárság a közigazgatásban, amely most már nem Budapesten, hanem Kecskeméten kezdte meg a munkáját; jelentem, hogy a költözést sikeresen végrehajtottuk, és azóta már a kecskeméti irodában végzi mintegy 110 fő kolléga a munkáját, amelyet kiegészít 19 olyan referens, aki a korábban megkezdett munkát folytatja a magyar nemzeti vidéki hálózat keretében.

A legfontosabb munkánk tehát 2015-ben egyrészt az volt, hogy a 2007 és '13 közötti forrásokat minél hatékonyabban felhasználhassuk, és ne legyen forrásvesztés, ez volt az egyik nagyjelentőségű munkája az államtitkárságunknak, zárni a 2007-13-as időszakot, hiszen 2015. december 31-éig áll minden tagállamnak rendelkezésére az időszak. Ezt a munkát, én azt gondolom, sikeresen elvégeztük, hiszen a maradványpénzeket még 2015-ben három pályázaton keresztül meghirdetve a gazdák és az önkormányzatok rendelkezésére bocsátottuk, ezekkel a pályázatokkal már el is számoltak ezek a pályázók, és 2015. december 31-éig az összes uniós forrás, amely rendelkezésre áll, ki lesz fizetve. Egyébként a kifizetésekről csak annyit, hogy november végén már több mint a 95 százaléka meg is történt, tehát mintegy 70-80 milliárd forint közötti az az összeg, amelyet még december folyamán a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnak ki kell fizetnie, és a jelentések szerint ez a kifizetés ütemezetten zajlik is. Az volt tehát az első nagy feladata az államtitkárságnak, hogy a 2007-13-as időszakot zárja. Ez igaz egyébként a halászati operatív programra is, amelyben szintén annak a rendelkezésre álló mintegy 14 milliárd forintnak az elköltését igyekeztünk biztosítani, amely rendelkezésre állt, és jelentem, hogy 2015. december 31-éig ezeket a forrásokat is száz százalékban fel tudta használni a magyar kormányzat.

Ami e mellett a munka mellett komoly energiákat igényelt, az az, hogy ezt ráadásul úgy tegyük meg, hogy az a pályázók érdekében minél gördülékenyebben és minél hatékonyabban menjen. Éppen ezért olyan jogszabályi munkát is elvégeztünk, amelynek eredményeképpen kétszer módosítottuk az MVH-törvényt, 14 alkalommal módosítottunk jogcímrendeleteket, ahol összességében volt olyan, hogy akár 50 jogcímrendeletet is magába foglalt, hiszen most már pályázatokról beszélünk, de ugyanez korábban jogcímrendeletek formájában tükröződött. Ezen kívül pedig az általános szabályokat magába foglaló végrehajtási rendeletet is hat alkalommal módosítottuk, annak érdekében, hogy minél gördülékenyebben tudják a forrásokat felhasználni a pályázók, és hogy azokat a szankciókat, amelyeket még egyébként részben a 2007 és '13 közötti időszak elejéről örököltünk, ezeket a szankciókat jelentősen csökkentjük.

A másik komoly feladat volt ezen kívül a vidékfejlesztési programnak, a 2014 és '20 közötti időszak programjának az elfogadása, amelyet 2015 augusztusában fogadott el a Bizottság. Már korábban is lehetőségem volt beszámolni arról a bizottságnak, a Mezőgazdasági bizottságnak, hogy egy nagyon intenzív és nagyon erőteljes munkát végeztünk a Bizottsággal szemben, hiszen meggyőződésünk, hogy nem az a sikeres program, amit hamar lezárnak, hanem az a sikeres program, amely a gazdák minden egyes igényét magában foglalja. Jelentem, hogy minden társadalompolitikai,

agrárgazdasági szempontból fontos intézkedés ezt a programot tartalmazza, és a Bizottság a végén el is fogadta a magyar érveket. Az augusztusi elfogadás óta tehát egy nagyon ambiciózus tervet hirdetett meg a Miniszterelnökség, amelynek értelmében legkésőbb 2016 végéig az összes pályázati felhívást meghirdetjük, ezen belül pedig a forrásoknak több mint a felét még lehetőleg az idei esztendőben. Nem titok az, hogy ebben az ütemezésben van némi késésünk, de amit 2015 év végéig vártunk, annak legalább a háromnegyedét teljesíteni fogjuk, tehát még az idei esztendőben azon túlmenően, amely pályázati felhívásaink már megjelentek, azon túlmenően jelenleg zajlik a minőségbiztosítása és a Miniszterelnökségen belüli egyeztetése, és várhatóan még az ünnepek előtt, illetve a két ünnep között jelentős pályázati felhívás fog megjelenni több mint 500 milliárd forint értékben.

Ennek az előkészítésének nyilván nagyon nagy időigénye is van, hiszen mi nemcsak a Földművelésügyi Minisztériummal és a forrásokért részben, közreműködő szervezetként felelős Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatallal egyeztettük ezeket a pályázati felhívásokat, hanem mi azt a munkamódszert követtük, hogy minden pályázatot egy előkészítő munkacsoport dolgoz ki, és ebbe az előkészítő munkacsoportba már a gazdasági szervezetek, a civil szféra igényeit is igyekeztünk beleépíteni, ami azt jelenti, hogy minden egyes ilyen előkészítői munkacsoport akár négyszer-öttször is letárgyal egy ilyen pályázati felhívást, és minden ilyen előkészítő munkacsoportba a már említett szervezeteken kívül a releváns és reprezentativitással bíró agrár-érdekképviseleteket is meghívjuk, adott esetben például a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarán kívül önök egy zöldség-gyümölcs-termesztéshez kapcsolódó pályázati felhívásnál látják a FruitVebet vagy az állattenyésztéshez köthető támogatásoknál az állattartók szövetségét, tehát minden olyan szakmai szervezetet, amely országos reprezentativitással bír, és sikeresen tudja segíteni ezeknek a pályázatoknak az előkészítését. Ez tehát a legfontosabb feladatunk.

Én azt gondolom, hogy a 2015. évben a kollégák egy nagyon intenzív munkát végeztek, annak ellenére, hogy nyilván jelentős változást jelentett az ő életükben is az, hogy egy új államtitkárságot, egy új helyen felálló államtitkárságot kellett működtetniük, úgyhogy én azt gondolom, hogy ebből igazából sem a pályázók, sem pedig akik esetleg részletesebben is ismerik ezeknek a munkáknak a rejtelmét, vajmi keveset vettek észre. Úgyhogy én innen is köszönöm az ő munkájukat.

Természetesen amennyiben a bizottságnak kérdése van, akkor állok rendelkezésükre. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kovács Zoltán államtitkár úrnak adok szót.

Dr. Kovács Zoltán kiegészítése

DR. KOVÁCS ZOLTÁN államtitkár (Miniszterelnökség): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Bizottság! A közigazgatás átalakításának az egyik legfontosabb újdonsága volt – és ezt végigvitattuk az országgyűlési vitában is az április 1-jétől történő külső és belső integrációval kapcsolatosan –, hogy a 2011-es területi közigazgatás megújítása esetén, amikor integráltuk a különböző, úgynevezett szakigazgatási szerveket, egy kettős irányítás jött létre: volt egy szakmai, független irányítás, és volt egy belső, funkcionális irányítás is. Ez a kettő nem mindig konvergált, és azt érzékeltük, hogy egységes irányításra van szükség, egyszerűsítve a vezetői szinteket,

ezenközben meghagyva a szakmai lehetőségeket, és így történt meg az április 1-jei integráció. Itt az agrárigazgatást egy szervezetbe integráltuk, pont azért, hogy a határterületek is könnyen átjárhatóak legyenek egységes vezetéssel, és ha adott esetben érdekellentét keletkezik egyes ágazatok között, akkor azt házon belül tisztázható legyen.

A járási hivatalok létrejövetelével, 2013. január 1-jét követően a nagyobb, főleg a megyei jogú városokban az összes szakigazgatási szervünk megtalálható a járási hivatalokban, a kisebb járásokban úgymond járások közötti integratív feladatellátás van, ami tehát azt jelenti, hogy egy-egy – régi nevén, úgy érthetőbb: – szakigazgatási szerv több járás területén is ellátja a feladatát. Ez egyébként az irányítás oldaláról, valamint finansziális oldalról is egyszerűbb megoldást jelent.

Ami az új változást illeti, azt gondoljuk, hogy a megyei kormányhivatalok és a járási hivatalok között, ha a létszámot tekintjük, illetve ha a feladatellátást tekintjük, akkor körülbelül 50-50 százalék az, ami megtalálható a feladatellátást, illetve a létszámot illetően. Ebben, úgy gondolom, az a kormányzati és társadalompolitikai cél, amelyre részben utalt a miniszter úr is, a decentralizáció, az, hogy minél közelebb vigyük az állampolgárokhoz az ügyek intézését, ellentétben egy korábbi felfogással, ami inkább a regionalizáció irányába tolta volna el a rendszert. Mi úgy gondoljuk, hogy az egy helyes lépés volt, hogy 2010-től – és ez egy folyamat ma is – a területi integráció után a járási hivatalok felé mozdítjuk el azt a súlypontot, az ügyfelekkel való találkozási pontokat, ehhez megszervezzük egyébként – és jelenleg is folyamatban van – az egységes ügyfélszolgálati rendszert, hogy a járások megerősítésre kerüljenek, tehát a megyei feladatokból kerüljenek tehát át feladatok a járásihoz.

Hogy konkrétan melyek ezek a feladatok? Ez most tervezet szintjén van meg, tájékoztatom a bizottságot, hogy a kormány ezt még nem tárgyalta. Ez alapvetően a hatósági igazgatási ügyek esetében családi gazdaságok nyilvántartásba-vétele és nyilvántartások vezetése, őstermelői igazolványok ellenőrzése, gázolaj jövedéki adója visszaigénylése feltételeinek fennállása igazolása, borászati igazgatási feladatok és állatvédelmi feladatok. Itt a megyei szintet még közelebb visszük a járásokhoz, tehát gyakorlatilag egy járásnyira az állam – mondhatnám azt is a régi szóhasználattal – a szolgáltatást igénybe vevők esetén.

Amit még tudni kell az átalakításról, az az, hogy végiggondolandó, hogy ma Magyarországon központi államigazgatási szerv több mint 90 van, ennek felét a tárcák hozták létre háttérintézményként, felét pedig maga a kormány hozta létre. Végig kell gondolni az eljárási rendszert is. Ma úgy néz ki, hogy ahol megyei első fok van, a másodfok az országos hatáskörű szerv, ahol első fok a járás, ott a másodfok a megyei kormányhivatal, és a végén van még egy bírósági kontroll is, amely jogszabálysértés esetén felülvizsgálhatja a meghozott államigazgatási határozatot. Ezt kell végiggondolni, ezt a többlépcsős folyamatot.

Jó néhány egyszerűsítést végrehajtottunk az eljárásban, 110 törvényt módosítottunk ez ügyben, jó néhány igazgatási szolgáltatási díjat kiveztünk a rendszerből, de úgy látjuk, hogy az állami feladatmegosztás esetében a középszinten szükséges elvégezni azokat a hatósági feladatokat, amelyekhez szükségtelen egyébként a stratégiai irányító szakmai szervezetekhez történő hatósági eljárások felcsúsztatása fellebbezés folytán, tehát itt van egy hatósági jogorvoslati rendszer átrendeződése, illetve a napi feladatok, amelyekre nincs

szükség egy államigazgatási főhatóság esetében, azok maradjanak középszinten, és a stratégiaalkotás, a kiemelt feladatok, azok maradjanak adott esetben a minisztériumi szervezetrendszerhez igazítottan. A szolgáltatási rendszert ebből nyilván kivenném, mert mondjuk egy NISZ-t, amelyik az egész országra szolgálat, és nincs is hatósági feladata, azt én ebből a rendszerből kivenném, hanem ami kifejezetten hatóság, mondjuk közlekedési hatóság, adott esetben más, OFA, amelyik kht.-ként működik szakmai irányítóként, ezekre gondoltam. Ez egy átrendeződést jelentene.

A mi nézetünk szerint ez egyszerűsítene az eljárásokat, egy helyre koncentrálná és államon belül tartaná ezeket a feladatokat kevesebb lépcsővel, közelebb kerülne az állampolgárokhoz, megerősítenénk azt a végeken lévő szervezetrendszert, amit járásnak hívunk, és természetesen azzal, hogy jó néhány feladat idekerült, például olyan feladatok, amelyek egyébként nem kifejezetten járási feladatok, mondok mást: a hadigondozás vagy ad absurdum a földárverések, amelynek a végrehajtói a járások, illetve a kormányhivatalok, ebben a szervezetrendszerben, nyilvánvaló, egy életpálya kialakítására is szükség van. Ehhez mellé kell tenni azokat az anyagiakat is, amivel a közszolgák ezt a feladatot elláthatnák. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Szokásainknak megfelelően most a bizottság tagjainak adok lehetőséget kérdések, észrevételek megtételére. *(Jelzések.)* A jelentkezési sorrendet megpróbáljuk itt a tanácsadó asszony kollégával figyelni. Harangozó Gábornak adok először szót, a többi jelentkezőt folyamatosan rögzítjük.

Kérdések, hozzászólások

HARANGOZÓ GÁBOR ISTVÁN (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Miniszter Úr! Államtitkár Urak! Köszönöm szépen a beszámolójukat. Megpróbálnék akkor én is olyan sorrendben végigmenni – persze gyorsan, az időre való tekintettel –, ahogy ezt a miniszter úr tette.

Én is azzal kezdeném, hogy mi jellemző ma a vidéken. Igen, miniszter úr, teljesen igaza van abban, hogy ami ma vidéken van, ami a falvakban van, az tarthatatlan állapot; reménytelenség van, kilátástalanság van, munkanélküliség van, valamit csinálni kéne! Azonban azzal a valamivel kapcsolatban, amit önök csinálnak, nem tudom eldönteni, hogy az a fájóbb dolog, amit csinálnak, vagy az, amit nem csinálnak, mert mind a kettő katasztrófa. Ugyanis azt várni, hogy attól lesz munkahely, hogy attól fog a vidék fellendülni, hogy önök nem azt a réteget, nem azokat a gazdálkodókat segítik, akikről ön beszélt, nem a kis- és közepes családi gazdálkodókat segítik – bár megpróbált erre érveket mondani, csak éppen mindegyik sántított –, hanem egyetlenegy cél látszik: van egy réteg, amelyet meg akarnak büntetni, amelyet szét akarnak verni, ebben mennek előre, ebben hatékonyan dolgoznak, csak éppen ebből nem lesznek új munkahelyek, hanem ez mondjuk ahhoz fog vezetni, hogy az a bandaháború, amit elkezdtek, gyakorlatilag megszünteti a hazai állattenyésztést, és még nagyobb károkat fog okozni, még több munkahely fog megszűnni, ahelyett, hogy újak jönnének létre.

Azt mondta a miniszter úr, hogy ennek megfelelően – már hogy annak a célkitűzésnek megfelelően, hogy több ember dolgozzon – alakították át a területalapú támogatásokat, és erre büszke, hogy Európában Magyarországon

ezt milyen haladó módon csinálta. Miniszter úr, ezek a területalapú támogatások véleményem szerint azért vannak, hogy vidéken minél több ember meg tudjon élni, minél több embernek tudjon a mezőgazdaság megélhetést biztosítani, és nem azért vannak, hogy az a pár kiváltságos család, amelyek éppen a földdel rendelkeznek az adott települések környezetében, olyan gazdagságra tegyen szert, hogy a világon semmi gondjuk ne legyen, miközben a faluban mindenki éhen hal, senkinek nincsen munkája, ezért ezt valóban érdemes átalakítani. De önök nem úgy alakították át, hogy mondjuk ezért előírnak egy foglalkoztatási kényszert, vagy azt mondják, hogy aki foglalkoztat, az megtarthat területalapú támogatásokat, hanem egyszerűen csak lefölozik ezt a területalapú támogatást. És nem igaz az, amit mondott, hogy 5-600 millió forintot csoportosítanak át a kicsik javára, mert ha ezt csinálták volna, akkor tudnám támogatni a dolgot. Van olyan ország, amely ezt csinálta, például Franciaország: elvette a nagyoktól, és odaadta a kicsiknek, amit elvett, az 50 hektár alattiaknak, vagy lehet 300 hektár alattiaknak átcsoportosítani. Mi nem ezt csináltuk; mi elvettük ezt a pénzt, és odaadtuk a vidékfejlesztési célokra, hogy az állam többet tudjon ebből osztogatni, meg persze a miniszterelnök úr megígérte, hogy nem fog csökkenni, mégis csökkent, valahogy ki kellett pótolni a pénzt.

Azt mondta, miniszter úr, hogy az állami földek eladása is azt a célt szolgálja, társadalompolitikai – így fogalmazott – program, aminek az a célja, hogy vidéken több embernek lehessen valahogy megélhetést nyújtani. Miniszter úr, végignézte, hogy kik mennek el ezekre a licitekre, és kik tudják megvenni ezeket a földeket? Azok a gazdálkodók, akikről ön beszél, azok a családok, amelyeket hozzá kellene segíteni ahhoz, hogy jobban tudjanak boldogulni, amiket itt, ezeken a bizottsági üléseken eddig mindig elmondtak, hogy néhány hektárt még tudjanak venni ahhoz, hogy jobban meg tudjanak élni, hogy a családban több embernek tudjanak megélhetést biztosítani, na, ők pont nem tudnak vásárolni, önekik pont nincsen erre pénzüik. Azt kérdezte, hogy miért jobb az, hogyha állami kézben vannak a földek, és bérelni lehet azokat? Például azért, mert ezek a családok akkor tudnak földet bérelni.

Miniszter úr, a földbérlettel nem az volt a gond, hogy olyan emberek bérelhettek földet, akiknek nincsenek tízmillióik a kredencben ahhoz, hogy megvegyék a földet, hanem az volt vele a gond, hogy tisztességtelenül csinálták, ahogy ön is hivatkozott rá, az előző bizottsági ülésen azt mondta, hogy: tanulnunk kell a földbérleti szerződések esetleges hibáiból, ez az, ami a KEHI-vizsgálatok után és az ügyészségi vizsgálatok után teljesen természetes és világos. Igen, miniszter úr, ön ismeri azt a KEHI-vizsgálatot, amit én is ismerek, ami világosan leírta, hogy maga a földbérleti rendszer hogyan volt diszkriminatív, hogyan teremtette meg annak a lehetőségét, hogy a haveroknak lehessen földet osztani; persze azt ígérték, hogy ezt majd nyilvánosságra fogják hozni, nem tették, hanem helyett mi történt? Azok az emberek, akik így jutottak földbérleti joghoz, most úgy vehetik meg a földet, hogy elővásárlási joguk van, nem kell betartaniuk azt, amit össze-vissza hazudoztak egy pályázatban, mert tudták, hogy majd megvehetik a földet, és úgysem kell betartaniuk azt, amit vállaltak, és még ráadásul a vásárlásnál is előnyben részesülnek, hiszen a bérlőnek csak 10 százalékot kell letenni, ha valaki más akarja megvenni, aki eddig a diszkriminatív bérleti rendszerben nem jutott földhöz, annak pedig 20 százalékot kell letenni. Nem tudom, ez milyen társadalmi célkitűzés, én nem hiszem, hogy az, amiről egyébként a miniszter úr beszélt a bevezetőjében.

Én azt látom Somogy megyében is, hogy vannak térségek, ahonnan megkerestek, hogy ne bántsuk ott a térségben a földliciteket, mert nagyon tisztességes családi gazdálkodók fognak elmenni licitálni; igaz, hogy soha nem szavaztak ránk, de ettől még nagyon rendesek, és ne bántsuk őket – nem is bántottuk soha, egyáltalán szóba sem hoztuk azt a térséget. És most jöttek hozzám, hogy: hát, képviselő úr, lehet, hogy mégis neki kellett volna menni ennek az egésznek, mert egyikük sem jutott egyetlenegy hektár földhöz sem, mert két érdekelttség megjelent, és a 20-30 hektáros földekre 17-20-25 millió forintot rálicitálva elvitték az összes földet, labdába sem rúgunk, és még előbérleti joggal sem tudunk élni. Dél-Somogyban meg egyszerűen külföldiek vették meg a földet, ráadásul az egyik olyan, aki nyírfával fogja beültetni; nem tudom, abból milyen foglalkoztatás lesz, az még a környéken lévő többi termelőt is tönkre fogja tenni, hiszen a nyírfa elszívja a vizet előlük. Ebből, miniszter úr, nem lesz több embernek munkája, ebből nem lesz vidéken megélhetés.

Mi az, amiből lehetett volna? Amikor önnek a meghallgatása volt itt, akkor beszéltünk arról, hogy az Európai Unió lehetővé tenné azt, hogy szociális gazdaságot fejlesszünk, építsünk vidéken, hogy az a tapasztalat, amit láttunk, hogy 25 éve piacgazdasági alapon nem jutunk a hátrányos helyzetű térségekben egyről a kettőre, mert a mezőgazdaságon túli beruházásoknál nincsen meg az önerő, nincs meg a tőke, nincsenek meg a projektek, nincs meg a humánerőforrás, amire fel lehetne építeni egy gazdaság fejlesztését, ezért a szociális gazdaság fejlesztésével kéne előremenni. Ehhez lehetne uniós támogatásokat biztosítani, a beruházásokhoz 105 százalék támogatást, és degresszív alapon munkabér-támogatást lehetne adni, aminek az a célja, hogy idővel piacképesé váljanak ezek a vállalkozások, szociális vállalkozások, szociális szövetkezetek, és hogyha piacképesé válnak majd, akkor rájuk lehet alapozni a vidéken, a faluban a megélhetést, vagy legalábbis érdemben munkahelyeket lehet teremteni. Ehhez lehetne egy továbblépése a közmunkaprogramnak, hogy akik már láthatóan képesek arra, hogy hosszú távon is érdemi munkát végezzenek, ami fenntartható munka, nekik kellene a lehetőséget megteremteni. Na, persze ehhez kellene alárendelni vagy ehhez kellene mellérendelni a közigazgatást is, mert szociális szövetkezetek, szociális vállalkozások a saját lábukon nyilván soha nem fognak tudni megállni, csak egy-kettő kivételes jó példát látunk ma is, amely erre képes, a többi belebukik – ehhez kellene a járási támogató rendszert kialakítani, amely a szaktudást, amely akár a logisztikát, tárolókapacitást, piacépítést tudna mögéjük rakni. Ja, persze ahhoz, hogy szociális szövetkezetek működjenek, lehet, hogy földet is kéne nekik biztosítani, és nem kéne eladni a földeket.

Nagyon sok mindent írtam még fel, nem megyek végig a többin, mert nyilván a többieknek is kell időt hagynom, csak még egy dolog, ami megütötte a fületem. Ön, miniszter úr, most azt mondta, hogy a megmaradt földek akkor mégsem lesznek eladva és feldarabolva, ahogy az elmúlt egy hétben több fideszes politikustól hallottuk, hogy akkor ezeket a földeket fel kell majd darabolni, és úgy kell eladni, mert látszik, hogy már nincs annyi tőke, amely azt nagyban meg tudja venni, már hogy nincs annyi tőkeerős ember, aki ezeket nagyban meg tudja venni, és most ön azt mondta, hogy ezeket a területeket majd akkor mégis bérelni lehet – hogyha jól értettem, szeretném, hogyha ezt megerősítené. Én ennek nagyon örülök, hogyha lemondanak arról, hogy ezeket a területeket eladják, és lesznek állami területek, ugyanis az állami területeken teheti meg azt az állam, hogy előírja a bérlőnek például azt,

hogy állatokat kell tartani, mert ha állatokat kell tartani, akkor nem csökken a foglalkoztatás, hanem nő a foglalkoztatás, és egy csomó olyan dolgot írhat elő, amit egyébként az uniós agrárpolitika nem tesz lehetővé, viszont ha mi állami földeken előírjuk ezeket a gazdálkodóknak, akkor nekik meg azt meg kell tenniük, és a hazai, valódi társadalompolitikai célokat így lehetne szolgálni.

Amennyiben úgy lesz, hogy most ezeket a földeket mégsem darabolják fel, hanem bérelni lehet, azért az nekem egy elég árulkodó jel arra, hogy önök valójában nem a gazdák igényeit és nem társadalompolitikai célokat akartak kiszolgálni, hanem egyszerűen pénz kellett a kormánynak. Ugyanis nagyon úgy tűnik, hogy az Alkotmánybíróság előtt elbukik az a vágya a magyar kormánynak, hogy ezeket a pénzeket szabadon felhasználja, és az Alkotmánybíróság azt fogja kimondani, hogy az NFA-törvény szerint kell ezeket a pénzeket felhasználni, és nyilván hogyha az NFA-törvény szerint kell ezeket a földeket felhasználni, akkor már nem lesz olyan érdekes, hogy az összes földet, amit eddig nem vettek meg, azokat is valahogyan eladják, hanem akkor már maradhatnak állami tulajdonban. Azért ez szerintem egy elég önleplező dolog.

Végezetül annyit szeretnék hozzátenni, hogy énnekem a legjobban az fáj, miniszter úr, hogy amikor önt hallja az ember, amikor a problémákról beszél, akkor úgy tűnik, hogy ön pontosan látja, mik a magyar vidék, a magyar falu problémái; amikor a célkitűzéseket megfogalmazza, akkor úgy tűnik, mint hogyha önnek meg a Fidesznek fontos lenne, hogy ezen változtassanak – aztán ha végül megnézzük, hogy mit csinálnak, darabra minden egyes intézkedés ennek az ellenkezőjét hozza, ellenkező hatással bír. Szerintem hogyha önök látják, hogy mire lenne szükség, akkor nemcsak a címszavakban kell ezt mondani, miniszter úr, hanem olyan intézkedéseket is kell hozni, és be kell fejezni ezt az egymással való háborúskodást, leszámolást, amivel most tönkreteszik a magyar mezőgazdaság maradék működő részét is, és azzal kéne foglalkozni, ami a dolguk: hogy munkahelyek jöjjenek létre vidéken, hogy a falvakban megélhetés legyen, és ennek kéne alárendelni a vidékfejlesztési támogatásokat is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Magyar Zoltán!

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Én is köszönöm a miniszter úrnak és az államtitkár uraknak a beszámolót; egész jó lehetőség ez így évről évre, hogy összevessük a korábban elhangzottakkal a jelent és a jövő terveit. Minden évben nagyon szép szavakat hallunk, szerintem hogyha most vissza tudtuk volna játszani a miniszter úr egy évvel ezelőtt elmondott szavait, akkor szinte szóról szóra megegyeznének. Az a baj, hogy eltelt egy év, meg önök kormányoznak, és nem szeretném, ha mondjuk jövőre meg két év múlva is pontosan ugyanezeket a szavakat hallanánk, anélkül, hogy ez tettekben vagy a gyakorlatban megvalósulna. Itt arra gondolok, hogy sem a támogatások területén, sem a birtokpolitika területén – amelyet kiemelt a miniszter úr is – nem látom azokat az előrelépéseket és a 80:20 százalékos arány felé való elmozdulást, amit oly sokszor szoktak hangoztatni.

Én nem szeretném a földprivatizációval kapcsolatos általános vitát újra lefolytatni, megtettük ezt már több fórumon is, tényleg úgy látom, hogy nincs értelme, nem fogjuk tudni egymást meggyőzni arról, hogy miért egy végtelenül hibás lépés ez a földprivatizáció. Ugyanakkor volt itt egy-két dolgot,

amit a miniszter megemlített, és amit nem értek. Egyrészt hogyha valóban tart a kormány attól, hogy brüsszeli nyomásra majd külföldieknek is földtulajdont és földvásárlási lehetőséget kell biztosítani, amit egyébként önök már a jelenben is megteremtettek, illetve hogyha társas vállalkozásoknak a földtulajdonhoz jutása is reális veszély, akkor végképp nem értem, hogy miért kell eladni az állami földeket. Annál nagyobb biztonságban a társas vállalkozásoktól vagy a külföldiektől a föld nem lehet szerintem, mint ha állami tulajdonban marad, és akkor az állam a birtokpolitikai irányelveinek megfelelően aztán bérbe tudja azokat adni. Ha tehát ez a veszélyforrás reális, akkor egyrészt ez valóban borzasztó és nagyon aggasztó, és tényleg harcolni kell ellene, másrészt viszont akkor a legnagyobb örültség az államnak ezeket a földeket jelenleg eladnia.

Szintén aggasztó az, hogy több mint egy hónapja zajlanak ezek a földprivatizációk, és gyakorlatilag minden olyan félelme a Jobbiknak, amit előzetesen elmondtunk, beigazolódott. Jó néhány esetben valóban külföldiek szerezték meg ezeket a földeket – persze tudom, hogy azzal védekeznek, hogy a 60 napos kifüggesztés alatt még bármi történhet –, szintén sok olyan kormány közeli barát, rokonság került napvilágra, akik bizony sok tízmillióért vehettek földet, legutóbb éppen L. Simon államtitkár úrnak a feleségéről derült ki, hogy szerintem irreálisan alacsony áron jutott állami területekhez, ami szintén a korábbi félelmeinket igazolta. Illetve azok a tőkés, tőkeeros társaságok és érdekek is megjelennek, és akár 2-300 millió forintos összegekért is tudnak földterületeket vásárolni, amely semmiképpen nem az a kör, amelyet mint egyébként kitűzött célt meghirdettek.

Visszatérve egy gondolatra a társas vállalkozások általi földtulajdonlás lehetőségéhez érdeklődnék a miniszter úrtól, hogy milyen nemzetközi szövetségi rendszert kezdtek el esetleg ebben kialakítani, mert úgy gondolom, hogy ez nem csak Magyarország problémája, sőt – továbbmegyek – nem csak az újonnan csatlakozó tagországoknak a problémája. Szerintem egy józanul gondolkodó nemzetállam Európában nem lehet ennek a pártján. Érdemes lenne szerintem itt komoly nemzetközi tárgyalásokba kezdeni, hiszen egyedül nyilvánvalóan nem fogjuk tudni ezt a harcot úgy megvívni, hogy annak az eredménye ránk nézve pozitív legyen, így mindenképpen erőltetném ezt a nemzetközi kapcsolatfelvételt.

A transzparencia- és birtokpolitikai vitákkal magyarázta a miniszter úr azt, hogy ha bérbe adja az állam a területeket, akkor ezek időről időre előkerülnek. Az a probléma, hogy mind az átláthatóságra, mind pedig a birtokpolitikára gyakorolt hatásával kapcsolatban éppen hogy az eladás jegeli be a nem kívánt állapotokat. A bérbeadás korrigálható az állam számára. Ha egy későbbi kormány vagy akár önök megvilágosodnak egyszer, és rájönnek, hogy ez egy hibás irány, akkor ha csak bérbe adták a földet, akkor azt korrigálni tudják, és egy új irányt tud venni mind a birtokpolitika, mind pedig az átláthatóság. Ezzel szemben most ezt a rossz rendszert jegelik, és gyakorlatilag örökre eljártsszák a lehetőségét annak, hogy az állam esetleg felülvizsgálja a mostani birtokpolitikáját.

Szintén érdeklődnék, hogy Csányi úr érdekeltségei valóban megjelennek-e már most mint hivatalosan mintagazdaság – eddig csak pletykákkal találkoztam –, és ha ez igaz, akkor ő mégis kinek lehet mintá, vagy milyen formában lehet mintá? Finoman fogalmazva is érdekes adózási szokásairól híres cégcsoportokkal is rendelkezik, ők tényleg melyik magyar

gazdának lehetnek mondjuk vidéken minta? Tényleg kíváncsi lennék, hogy mi erről a miniszter úrnak a véleménye.

Szintén érdekelne, amit már az előttem szóló képviselőtársam is érintett, hogy a befolyt összegeket mire kívánják költeni, illetve ha kijön az Alkotmánybíróságnak ez az ítélete, amit ma már említettünk, akkor ez mennyiben változtatja meg az önök hozzáállását a földprivatizációhoz, illetve mennyire köti meg az önök kezét. Ebben is érdekelne a miniszter úr véleménye.

Jó lenne tudni azt, hogy mi lesz a megmaradt földekkel, mert itt tényleg egymásnak ellentmondó információk jönnek ki, attól függően, hogy melyik államtitkárral beszélünk ebben a kérdésben. Illetve az is fontos kérdés lehet, hogy éppen a hasonló körben elhangzott, a miniszter úr által elmondott kijelentésekkel kapcsolatban az ellenzék szeretne egy vizsgálóbizottságot felállítani. Itt arra gondolok, hogy az állami gazdaságok korábbi működésére a miniszter úr elég komoly kritikákat tett az Ellenőrző albizottság ülésén, amit egyébként elfogadok, és én is úgy gondolom, hogy ha szocialista kormányok voltak, akkor a szocialista menedzsment lopta szét az állami gazdaságokat, ha pedig fideszes kormányok voltak, akkor a fideszes menedzsment. (*Farkas Sándor közbeszól.*) De ha már elfogadjuk ezt a tényt, és ha miniszteri szinten el van fogadva ez a tény, akkor nagyon szeretnénk ezt egy vizsgálóbizottságban rendezni, hiszen azért jó lenne tudni, hogy kik voltak ezért a felelősök, és ne adj' isten egyszer a rendszerváltás óta ebben az országban valaminek talán lenne következménye, és jó lenne, ha lenne.

Érdekelne az is, hogy ha ennyire fontos a kormánynak a vidéki munkahelyek megteremtése és a vidék felzárkóztatása, akkor valóban miért nem írt elő követelményeket az állami földek eladásakor. Még egyszer hangsúlyozom: mélységesen nem értek egyet a folyamattal, de ha már meglépték, akkor valóban jó lenne, jó lett volna, ha a közjő szempontjait beépitik a földprivatizációba, és cserébe elvár valamit a magyar állam.

A végén át is térnék az utolsó kérdésemre: az erdőgazdaságokkal kapcsolatban lennék kíváncsi a miniszter úr véleményére. Nekem nagyon gyanúsak azok a félmondatok, azok a sajtóban megjelent hírek, cikkek, amelyek most már hónapok óta borzolják az erdőgazdaságok körül a kedélyeket. Az állam rossz gazda, gyakorlatilag most már önök is ezt a korábbi SZDSZ-es mantrát nyomatják, aminek, félek, az lesz az eredménye, hogy egy vagy fél éven belül előállnak azzal, hogy privatizálni kell az erdőgazdaságokat, aztán, gondolom, majd az erdőterületeket is. Nagyon szeretném, ha a miniszter úr világosan, egyértelműen elmondaná, hogy terveznek-e ilyet a jövőben, és ha igen, akkor mikor és milyen körülmények között.

Röviden ezekre szeretnék választ kapni. Köszönöm.

ELNÖK: Pócs János!

PÓCS JÁNOS (Fidesz): Köszönöm szépen. Miniszter úr, csak azért, hogy a vidéki véleménnyel is valóban tisztában legyen a kormányzat nem csak a budapesti képviselőktől (*Magyar Zoltán: Jó lenne!*), én szeretném elmondani a vidéken élő gazdáknak és a mezőgazdasági gazdasági egységeknek – politikai hovatartozástól függetlenül – azt a véleményét, hogy az elmúlt húsz évben a mezőgazdaság érdekében olyan intézkedések, amelyekről a mai nap is hallottunk, még nem születtek. És ha már a foglalkoztatásról beszélünk, kedves Harangozó Gábor, azok a mezőgazdasági

nagyüzemek, amelyek valamikor önökben bíztak, a végén nem önökre szavaztak, mert mégiscsak ezért bukik meg folyamatosan a Szocialista Párt, és ha a vidéki szegénységről beszélünk, akkor vidéken a „szegénység” szót egy szövegszerkezetben szokták használni, hogy: szegény szocialisták, ebből már nem fognak felállni. Ezért vesztik el folyamatosan a választásokat.

A mezőgazdaságból élő emberek értik annak a jelentőségét, hogy az eddigi rendszerben a foglalkoztatás állami támogatásból jött létre. Azoknál a nagy cégeknél, amelyek a szocialisták mögött voltak, és sok céget tudnánk idézni, egy személy 5-600 millió forint állami támogatást kapott. Ebből az 5-600 millió forint állami támogatásból biztos valóban született foglalkoztatás, csak ezt nem ezek a kommunista cégek teremtették meg, hanem az állami támogatás. Most pedig a foglalkoztatást nem az állami támogatás, hanem a gazdaság fogja generálni. Ég és föld a különbség a kettő között.

Én szeretném tisztelettel elismerni a saját térségemet illetően, hogy a Jászságban rend van, korrektül zajlanak a földértékesítések, nem kerülnek külföldi kézbe, és csak olyan emberek veszik meg a földet, akik egyébként – ahogy ön is fogalmazott – nem tudnák megvenni. Biztosított hozzá a hitel, politikai hovatartozástól függetlenül bárki indulhat a földárverésen, és nem elkótyavetyélve vannak a földek, hanem a piaci ár plusz 10 százalékért adják el azokat. Abban reménykednek a gazdák, hogy ez a folyamat nem fog megállni, az eddigi folyamatot pedig a vidéken élő gazdák és politikai hovatartozástól függetlenül a gazdasági egységek köszönik a kormánynak. Köszönöm, miniszter úr.

ELNÖK: Kónya Péter!

KÓNYA PÉTER (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Én is szeretném megköszönni a miniszter úrnak és az államtitkár uraknak a tájékoztatóját, beszámolóját. Nem kívánom megismételni ellenzéki képviselőtársaim véleményét, ami elsősorban az állami földek privatizációjával kapcsolatban elhangzott, mert azt gondolom, köztudott dolog – és már tényleg többször lefolytattuk ezt a vitát –, hogy az ellenzék egyöntetűen elutasítja az állami földek privatizációját, ebbe nem kívánok belemenni.

Októberben volt egy írásbeli kérdésem a miniszter úrhoz azzal kapcsolatban, hogy az agrár-környezetgazdálkodási támogatás 2007-2013-as költségvetési időszakában hogy állnak a kifizetések. Egy október végi válaszában a miniszter úr arra utalt, hogy még 722 darab elsőfokú döntési eljárás van folyamatban, ez 27,5 millió euró összeget tesz ki. Ha jól értelmeztem Kis Miklós államtitkár úr szavait, akkor ezek az ügyek lezárultak – vagy félreértettem, tehát ebben kérnék pontosítást, hogy hogyan állnak akkor ezek az ügyek, tehát hogy valóban sikerült-e ezeket az ügyeket lezárni. És azt is szeretném megkérdezni, hogy másodfokú eljárásra hány ügy került és milyen értékhatárban. Köszönöm.

ELNÖK: Farkas Sándor!

FARKAS SÁNDOR (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Bizottság! Három apró megjegyzésem van az egész történethez.

Foglalkoztatáspolitikai. A foglalkoztatáspolitikában, úgy gondolom, rendkívül sokat jelent az állattenyésztés támogatása, illetve a kertészeti ágazat támogatása. Aki vidéken él, és netalántán még műveli is ezt a szakmát, habár itt, szoktam mondani, ilyenek kevesen vagyunk, tudja, de azt azért megjegyzem, hogy földrajzilag a választókerületemhez Csongrád megye majdnem 40 százaléka tartozik, 22 település a kicsitől a nagyobbig elég sok minden, és a foglalkoztatáspolitikában az a támogatási forma, ami akár az állattenyésztő-telepek felmaradásához és működéséhez majd lehívható lesz különböző pályázati forrásból, az egyértelműen a vidék népességmegtartó erejét fogja képezni. A kertészetben hasonlóan azok a területnövekedések, felületnövekedések, amelyek abban a pályázati rendszerben, kiírásban majd megtalálhatók lesznek, vagy már megtalálhatók, azok is mind segíteni fogják a foglalkoztatást, sőt, biztonságos munkahelyet fognak adni azoknak az embereknek, akiknek netalántán még nincs.

Ugyanakkor szeretném megjegyezni azt is, és inkább egy példát mondanék, hogy a Dél-Alföld térségében – nehéz kijelenteni ezt, de mégis kijelentem, vagy merész kijelenteni: – gyakorlatilag nincs munkanélküliség. Konkrétan tudok egy olyan...

ELNÖK: Munkaerőhiány van. *(Farkas Sándor: Hogy?)*
Munkaerőhiány van.

FARKAS SÁNDOR (Fidesz), a bizottság alelnöke: Munkaerőhiány van. Konkrétan tudok egy olyan térséget mondani, a saját választókerületemet, nem akarok reklámot csinálni egy baromfifeldolgozónak, de egyszerűen nem tudja beindítani az új vonalát, a térségből egyszerűen nem tud munkaerőt felvenni, nem azért, mert keveset fizet, nem azért, mert valami három műszakos munkarend lenne, hanem mert egyszerűen nincs már munkavállaló, nincs a térségben olyan személy. A községekben is mindenki megtalálta a számítását részben, jelentős részben a mezőgazdaságban, jelentős részben a kisebb települések vállalkozóinál, de egy ilyen jellegű feldolgozó tevékenységbe már nincs munkaerő, ami, azt hiszem, önmagáért beszél. Éppen ezért fontos a feldolgozóiparnak a további fejlesztése, ami szintén megtalálható a vidékfejlesztési programban, azt gondolom, hogy ez nagyon fontos, és az ilyen vállalkozásokat maximálisan támogatni is kell, mert nemcsak a foglalkoztatáspolitikában jelent ez előnyt, hanem a magasabb feldolgozási szintben, a hozzáadott értékben az ágazatnak a sikerét, illetve az ágazatnak a hatékonyságát is nagymértékben befolyásolja, ami már részben túlnyúlik az agráriumon, és a feldolgozóiparban jelentkezik, de ezek mind azt szolgálják – és ebben én nem csak hogy hiszek, ezt tudom is –, hogy ez biztonságosan fogja a vidék megtartóerejét és foglalkoztatáspolitikáját segíteni.

Még egy rövid megjegyzés: úgy gondolom, a képviselő úr, Harangozó képviselő úr nem mondta komolyan azt, hogy alacsonyak a földárak, amit az állami földekre kiírtak – mert ilyet jelentett ki. Az a piaci árnál, a mai piaci árnál általában 15-20 százalékkal magasabb, vagy még talán többel is...

ELNÖK: A kikiáltási ár!

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke: A kikiáltáskor!

FARKAS SÁNDOR (Fidesz), a bizottság alelnöke: A kikiáltási ár, és akkor még van a licit, de aki alapáron, kikiáltási áron veszi is meg, az is többet fizet azért a földért, mint a napi, netalántán helyben kialakult piaci ár. Ezek a csúsztatások azért félreviszik a közvéleményt, és nem szerencsés, hogyha ilyen kérdéseket így vetünk fel, és nem az igazat mondjuk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Legény Zsolt!

DR. LEGÉNY ZSOLT (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Államtitkár Urak! Természetesen én is köszönöm a beszámolójukat. Próbálok kifejezetten rövid lenni, hogy legyen idejük a válaszadásra is, és még az utánam szóló képviselőtársaimnak is.

Én a Kis Miklós államtitkár úr által elmondottakhoz szeretnék hozzászólni, legalábbis kérdést megfogalmazni a vidékfejlesztési programmal kapcsolatban. Volt ez az 1721/2015-ös kormányhatározat, amelyről egyébként a miniszter úrnak az Európai ügyek bizottságában történő meghallgatásán is kérdeztem. Ez a kormányhatározat október 6-án született, és a vidékfejlesztési program 2015. évre szóló éves fejlesztési keretének megállapításáról szól. 32 jogcím vagy 32 felhívás megjelenését irányozták elő, ebből eddig 4 jelent meg, ez az AKG, az ökológiai gazdálkodás, a helyi fejlesztési stratégia, illetőleg az állattartásnál a trágyatárolók kiépítése. Akkor azt mondta a miniszter úr az elhangzott kérdésekre, hogy ütemezetten jelennek meg a pályázatok, nagyon sok volt, ami novemberi kiírás lett volna, és jó pár, ami decemberi; most december közepén ott tartunk, hogy még mindig csak ez a négy volt. Akkor azt mondta a miniszter úr, vagy az államtitkár úr, bocsánat, a viszonyválaszában, hogy év végéig, december 31-éig ezek meg fognak jelenni. Tiszteletben tartva a miniszter úr és az államtitkár urak munkatempóját, tudom, hogy az ünnepekre való tekintettel is fognak dolgozni, tehát ahogyan említette az államtitkár úr, meg fognak jelenni majd ezek a felhívások – ebben egy picit szkeptikus vagyok, de remélem, hogy jó értelemben véve majd rácáfolnak akkor erre, és ez valóban meg fog tud jelenni.

Amit én szeretnék itt megkérdezni az AKG-val kapcsolatban, az az, hogy ha jól értettem, azt mondta az államtitkár úr, hogy egy olyan 75-80 milliárd forintnyi forrást került eddig kifizetésre, és ez az összforrásnak a mintegy 90 százaléka. Nem biztos, hogy jól emlékszem, de én úgy emlékszem, hogy egy olyan százötven-pár milliárd forintos... (*Kis Miklós Zsolt közbeszól.*) Tessék? (*Kis Miklós Zsolt: Majd mondom a pontos számot.*) Jó, oké, rendben, akkor azt szeretném, hogyha ezt még egyszer, pontosabban el tudná nekem mondani. Lehet, hogy én értettem félre.

Illetőleg azt szeretném megkérdezni, mert tőlem többen kérdezték már a fogadóórán, és ezért szeretnék itt – lehet, hogy egy marginális kérdésnek tűnik – arra rákérdezni, hogy az ültetvénytelepítésekkel kapcsolatban várható-e megjelenés, itt elsősorban gyümölcsfák telepítésére (*Farkas Sándor: Igen.*), akár a régi gyümölcsfák kihúzásával újak telepítésére, akár teljesen új területek gyümölcsfákkal történő betelepítésére (*Farkas Sándor: Igen.*) gondoltak a gazdák. Ezzel kapcsolatban mi az, ami akkor lehetőségként megjelenik majd a számukra? Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Győrffy Balázs!

GYÓRFFY BALÁZS (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Miniszter Úr! Én azt gondolom, hogy a vidékfejlesztési program, amely bennünket a leginkább érint a Miniszterelnökség munkájából közvetlenül, egy olyan jelentős változáson esett át, amelynek néhány fontos pillérét magam is szeretném kiemelni és – nem titkolva – méltatni.

Az egyik ezek közül a miniszter úr által is említett AKG átstrukturálása, amely az elmúlt időszaknak az egyik legnagyobb közfelháborodást generáló program volt a 2007-2013-as kiírásban. Döbbenetes – mondjuk ki: – pofátlanság zajlott, egy politikai pénzosztásról beszélhettünk, aminek, a mostani program kiírásából látszik, vége van. Teljesen természetes módon azok, akik ennek a haszonélvezői voltak, hangosan kiabálnak, és mindenféle politikai és álszakmai szervezeteket hangerősítőnek használnak fel ehhez, de lássuk be, hogy ami akkor történt, és ami most történik, az olyan magas szakmai ugrás, amihez csak gratulálni szeretnék. Egyben megköszönöm egyébként a Miniszterelnökségnek és az államtitkárságnak a lehetőséget, hogy a pályázati kiírásokban és a program megalkotásában is érdemben részt tudtunk venni.

Ugyanakkor én egy finom megjegyzést tennék az ez évi pályázatkiírásokra. Több gazdálkodó is megkeresett bennünket azzal, hogy próbáljuk meg azt tolmácsolni, hogy az idei évben már korlátozott lehetőségeik vannak az ügyek intézésére, lehet, hogy egy december 20-ai pályázati kiírásnál egy január 5-ei szerencsésebb időpontválasztás lenne, hisz az év utolsó napjaiban effektív nagyon nehéz már bármit intézni, az igazából csak lerövidíti a pályázatbeadási határidőt.

Valóban, a vidékfejlesztési programban az Agrárgazdasági Kamara részéről mi magunk is négy olyan programot jelöltünk meg, amely érdemben tud munkahelyet lekötni vidéken, ezek: az állattenyésztés, a kertészet, a feldolgozóipar és az öntözött kultúrák fejlesztése.

Egy rövid gondolatban én is szeretnék kitérni a „Földet a gazdáknak!” Programra. Én alapvetően azt vallom – és ebben egyébként néhány szakmai konferencián velünk politikailag nem feltétlenül szimpatizáló szakemberek is egyetértettek velem –, hogy 380 ezer hektárnyi állami terület önmagában alkalmatlan arra, hogy a magyar mezőgazdaságnak az érdemi strukturális működését megváltoztassa. Amire tökéletesen alkalmas, az az, hogy egy permanens politikai háborút tartson fenn, hisz azt látni kell, hogy a föld mindig egy érzelmileg áthatott kérdéskör, tehát bármelyik kormány fogja is azt bérbe adni, értékesíteni – de alapvetően a bérbe adás az, ami hosszú távon is magában hordozza a feszültséget –, az mindig egy háborús helyzetet fog fenntartani vidéken, és valóban, egy tökéletesnek tűnő időpont az a jogi környezet, amiben most vagyunk, hogyha az állam valaha is értékesíteni akarja ezeket a területeket. Én úgy gondolom, hogy ezzel nem gyengíti, hanem erősíti a magyar vidék megtartóképességét.

Azt halkán jegyzem meg, hogy több, mindenképpen versenyképesnek besorolható agrárországban – mint például Dánia, Hollandia – vannak olyan állattenyésztési ágazatok, amelyek tökéletesen és világszínvonalon működnek egyébként termőföld nélkül is, hisz a piacról, akár integráció keretein belül, tökéletes beszerzési lehetőségekkel állnak szemben.

Nem tisztem, de egy gondolattal hadd reagáljak Harangozó képviselő úr mondataira! Ő felvetette azt, hogy az állami földbérleteknél az állam különböző feltételeket köthet ki, amikor ezeket a területeket bérbe adja. Örülök, képviselőtársam, hogy egyetértünk, mi ezt így csináltuk – ellentétben

önökkel, akik aztán mindenféle szabályozás nélkül, nyakló nélkül osztották ezer hektárjával a földterületet.

ELNÖK: Külföldieknek.

GYÓRFFY BALÁZS (Fidesz): Még egy dolog, amit önök úgy állítottak be, mint hogyha szégyenkezni kellene emiatt: hogy politikusok is, akik egyébként az agráriumból élnek, és a családjuk ebből szerzi meg a mindennapi betevőre valót, földet vásároltak. Én ebben az égvilágon semmi kivetnivalót nem látok, képviselőtársaim, sőt, hogyha ettől önök boldogabbak, akkor örömmel tájékoztatom önöket, hogy a tegnapi nap folyamán én is vásároltam termőföldet, egy olyan területet, amely az általunk egyébként használt területnek a szomszédságában van. Úgyhogy én nem várom meg, amíg önök ezt adott esetben valamelyik újság címlapjára hozzák. Büszkén vállalom, hogy egy falusi parasztyerek vagyok, és igenis ebből fogok megélni reményeim szerint, ahogy a gyermekeim is. Köszönöm szépen, tényleg nem rabolom én is az időt.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Amennyiben a képviselők részéről további megszólalók nincsenek – a tanácskozási joggal jelen lévő Sallai R. Benedeknek és Alexov Lyubomirnak akkor adok majd szót, hogyha a képviselők, a teljes jogú képviselők további felszólalásra nem jelentkeznek, és ilyet nem látok –, én szeretnék néhány gondolatot elmondani, ezért addig az ülés vezetését Horváth István alelnök úrnak adom át.

(Az ülés vezetését Horváth István, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Üdvözlöm a miniszter urat, az államtitkár urat, a tisztelt bizottságot, és megadom a szót az elnök úrnak.

FONT SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Nagyon röviden, csak egy-egy gondolat az elhangzottakhoz, hogy tisztán lássunk. Valóban, nekem ugyanaz a véleményem, mint Gyórrfy Baláznak Harangozó úr megjegyzése kapcsán. Tisztázzuk: az ő háromszori kormányzásuk, mármint az ő pártjuk és SZDSZ-es szövetségesük háromszori kormányzása alatt történt az meg, hogy külföldieknek adták nyakló nélkül, bocsánat, adták bérbe! Tehát azért tisztázzuk, hogy itt olyan dolgokat tettek magyar tulajdonú termőfölddel, amit azért egyetlenegy őket megelőző vagy követő kormány nem tett meg, és ezek után feltételt szab nekünk, hogy hogyan kellene az állami földdel gazdálkodni. Nem tartom túl elegánsnak ezt a megközelítést.

Magyar Zoltán képviselőtársam említette, hogy jó lenne összefogni azokkal az országokkal, amelyek hasonló cipőben járnak, mint mi, azaz egy nemzeti földvédelmi programot indítottak el, és az EU ezt kritikus szemmel nézi. Emlékeztetni szeretném a bizottságot, hogy nyáron kezdeményeztem mindazon országok bizottsági elnökeinek a találkozását – és ez meg is történt –, amely országok ellen az EU eljárást indított. Nagyon tanulságos volt ez a beszélgetés, konferencia, bizottsági tagjaink részt vettek egyébként azon. Szlovákiát, Bulgáriát, Litvániát, Lettországot és Lengyelországot is meghívtuk, bár Lengyelország ellen még nem indítottak eljárást, de csak azért, mert önáluk még él a moratórium, ők egy évvel hosszabb lehetőséget vívtak ki 2004-ben, a csatlakozáskor, náluk még mindig tiltható a külföldiek

termőföldvásárlása, ez jövőre fog lejárni. Ők tárgyalófélként azért vettek ezen részt, hogy lássák, egyáltalán milyen mozgástér áll rendelkezésre és milyen hibákat ne kövessenek el, vagy igenis azt az utat merjék végigjárni, amit mi, és fogjunk össze, és nézzük meg, hogy miért diszkriminál az EU. Az EU ugyanis diszkriminál – állítjuk mi –, ugyanis a tavalyi év során kizárólag azon országok földforgalmi törvényét vizsgálta meg, és indított eljárást a felülvizsgálatra az EU, amelyek utólagosan csatlakoztak az EU rendszeréhez, és nem kezdeményezett vizsgálatot a volt, már a régebbi tagországok esetében is, holott mi többek között épp a francia földtörvényi modellt vettük át, ezért gondoljuk, hogy akkor nagy baj nem lehet – gondolnánk mi. Csakhogy a régi tagországok földforgalmi törvényének a vizsgálatát nem kezdeményezte az EU. Ebben valóban együttesen kellene fellépnünk, hogy ilyen diszkrimináció ne történjen meg. Én mint bizottsági elnök a kezdő lépést ez esetben megtettem.

Azért próbáljunk meg a dolgok tartalmi részével is foglalkozni, és ezért két-három olyan kérdést és gondolatot szeretnék felvetni, amely közvetlenül érinti, érintheti a gazdálkodókat. Először is tisztázzuk, és a média jelen lévő képviselői segítségével adjunk hírt arról, hogy december 31-éig meghosszabbításra került az agrár-környezetgazdálkodási pályázat benyújtása – erről sokan nem kaptak értesítést. Óriási tumultus volt az utóbbi hetekben a falugazdász-irodáknak, mert mindenki azt hitte, hogy december 6-áig, az első meghirdetett időpontig be kell adni a pályázatot. Nem, december 31-éig van lehetőség az agrár-környezetgazdálkodási pályázatok beadására.

Rögtön ide kapcsolódik az első kérdésem, észrevételem, és ezt Kis Miklós államtitkár úrnak szóban már jeleztem, hogy az a program, amellyel fel kell lépni az AKG pályázati rendszerére, úgymond élesben került tesztelésre, azaz nem volt idő a programnak a kipróbálására, és a falugazdászok, az érintett magánszemélyek, akik maguk teszik meg a bejelentkezést, bizony tettek volna javaslatot, hogy még milyen területet kellett volna kialakítani. Én a későbbiekre vonatkozóan szeretném javasolni, kérni, hogy legyen idejük a falugazdászoknak, gazdálkodóknak tesztüzemi időszakot is alkalmazni, kipróbálni, mert roppant kockázatot éles üzemből bevinni egy nagyon új rendszert. Ez egy nagyon új rendszer, mindenki tudja, többlépcsős, nem részletezem, ismeri mindenki az AKG lépcsős szerkezetű pályázati lehetőségét, és ezt élesben kipróbálni rettentő komoly kockázatot rejt magában. Nem véletlen, hogy menet közben fel kellett függeszteni a beadási lehetőséget, és ennek a következménye lett, hogy helyes ütemben és érzékkel a minisztérium döntött a pályázatbeadási határidő december 31-éig való meghosszabbításáról.

Kovács Zoltán államtitkár úr említette, hogy alacsonyabb, közvetlenebb szintekre, járási szintekre kerül jó néhány ügyintézési, ellenőrzési eljárás rendszer, többek között az őstermelői igazolvány ellenőrzése vagy a gázolaj jövedéki adójának a visszaigénylése. Ez rendben is van, de én kérdezem, hogy van-e olyan információjuk, hogy melyik megyében hány érintettje van, netán ha még járási szintre is le lenne bontva, hogy hány érintettje lehet ezeknek az ügyeknek, mert ez rettentő nagy, szélsőséges elosztást is tartalmazhat. Én tudom, hogy Szabolcs megyében és Bács-Kiskun megyében igen nagy a gazdálkodók száma. Ha országos összevetésben vesszük, akkor azt mondjuk, hogy az államigazgatási hivatal ennyi és ennyi ügyet kell hogy elintézzon országos statisztikai átlagban. Igen ám, de Bács-Kiskun és Szabolcs megyében ez nem így fog történni, és én konkrétan tudom, hogy a Kiskőrösi járás

feladata lesz a gázolaj-jövedékiadó visszatérítése, az ottani NAV-hivatalnak, akkor ott nagyon nagy mennyiségű lesz a leterhelése annak a hivatalnak, és annak a hivatalnak viszont nem olyan létszámú az állománya, amely egy ilyen munkát azonnal elvégezne. Nekem tehát az a kérés, hogy esetleg nézzék meg, hogy az egyes ügyekben, amelyeket alacsonyabb szintre szeretnének vinni, mekkora lesz a várhatóan koncentrálódó érintettek száma, mert ez megyéenként nagyon eltérő lesz. Lesz olyan megye, ahol sokkal kevesebb lesz az átlagos érintetti szám, mint az előbb említett két megyében.

A miniszter úrhoz szeretném intézni a kérdéseimet, amelyeket részben érintettek, az egyik a fellebbezések kérdésköre. Ebben egész jelentős változást érzékeltünk: egyrészt hogy közvetlenül a minisztériumokhoz került az MVH-hoz másodfokon való fellebbezés, közvetlenül a két minisztériumhoz, az FM-hez, illetve a Miniszterelnökséghez került a fellebbezés fajtájáról függően a fellebbezés elbírálása. Én 2006 és 2010 között számtalan kérdést intéztem Gráf Józsefhez, hogy miért nem tudják betartani a Ket.-eljárás keretében előírt fellebbezési határidőket, ő százezer magyarázatot adott arra, hogy nem tudják betartani, egy-másfél éves csúszások is voltak akkor. Ugyanakkor azt tapasztaltuk, hogy csökkent, jelentős számban csökkent a fellebbezések száma és az elbírálási idő, de még nem elégségesen.

Én tudom, hogy a miniszter úrnak van és volt javaslata arra, hogy hogyan kellene ebben rendet tenni. Kérdezem, hogy most hol tartunk ebben. Hallottam, hogy részben Kis Miklós Zsolthoz is érkezett ilyen típusú kérés, kérdés a bizottsági tagok részéről, de általánosságokban kérdezem, hogy mit tegyünk, mert egy nagy dilemma volt a bizottságunk előtt. Az egyik az volt, hogy a fellebbezések jelenleg ingyenesek, semmilyen illetéket nem kell fizetni. Kérdésként felmerült, hogy lehet, hogy ez ösztönzi a gazdálkodókat, hogy ha nem tetszik nekik valamilyen eljárás, valamilyen döntés, azonnal fellebbeznek, gondolkodás nélkül, és látom, hogy a gazdáknak van ilyen hajlam, még akkor is, ha tudjuk, hogy biztos nincs igazuk, mondjuk meg őszintén, látjuk, hogy biztos nincs igazuk, de akkor is gondolkodás nélkül fellebbeznek. De van a másik része, aki jogosan fellebbez egy döntés ellen, és mégis elmúlik egy egyéves időszak, és nem kap választ arra, hogy hogyan kellene neki a következő évben már helyesen eljárnia, hogy ne hogy megint eljárási hibát vétson.

Idekapcsolódik az a kérdésem, amely a 22 állami erdőgazdaság felülvizsgálatát, KEHI-ellenőrzését illeti, hogy erről a hírről a sajtó útján kaptunk néminemű információt. Fazekas Sándor miniszter úr legutóbbi éves meghallgatásán a miniszter úr jelezte, hogy ő még nem tud a KEHI-vizsgálat eredményéről, tehát sem elítélni, sem támogatni nem tudja a jelenlegi folyamatot, mert nincs információja róla. Kérdezem a miniszter urat, hogy mikor lesz általánosan nyilvános, illetve tudható, hogy ezek a jelentések önmagukban mit tartalmaznak, és esetleg mi az elképzelése a miniszter úrnak, hogy ennek következtében ő, vagy a kormány elé viszi tárgyalni, és milyen következtetéseket szeretnének ebből levonni. Itt már részben hallhattunk erre kérdést, én magam nem tartanám helyes megoldásnak – de aztán történhet ez másképp is –, ha az állami erdőgazdaságok esetleg szabálytalan működése következtében az állami erdők úgymond privatizálásra kerülnének, mint ahogy ezt Magyar Zoltán vélelmezi, ezzel én nem értek konkrétan egyet. De egyáltalán, mi lehet ennek az ügynek a lefolyása, vagy milyen elképzelése van a miniszter úrnak erről? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen az elnök úrnak, és vissza is adom az ülés vezetését. Parancsoljon!

(Az ülés vezetését Font Sándor, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Amennyiben a bizottsági tagoknak nincs további kérdésük, mivel Sallai R. Benedeket láttam jelentkezni, hogy szólni szeretne, megadom neki a szót.

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Köszönöm a szót, elnök úr. Azért, hogy rögtön valami pozitívval kezdjem a miniszter úr tevékenységével kapcsolatban – elvégre közeledik a karácsony –, egyvalamit szeretnék jelezni a miniszter úrnak; azt, hogy nyilvánvalóan a vidékfejlesztési operatív programon kívül nyilvánvalóan nagyon sok más egyéb európai uniós forrás is hatással van a vidék fejlődésére és a foglalkoztatására, tehát miután a fejlesztéspolitikáért, illetve az európai uniós forrásokért is felel, nagyon sok már területen is tud tenni a vidék népességmegtartó erejéért a miniszter úr.

A magam részéről azt szerettem volna elmondani ilyen keretek között is, hogy az ellenzék soraiból én magam sokszor szurkolok az ügyben a miniszter úrnak, hogy ezt a fővárosi... – hogy kell ezt szépen mondani? – ..., ezt a flaszterpénz-szivattyú főpolgármestert megpróbálja úgy kordában tartani, hogy gyakorlatilag a fővárosi források sokaságának, amiért rendszeresen síkra száll, azért jó lenne, hogyha valamilyen határt lehetne szabni. Őszinte aggodalommal nézem azt, hogy milyen nyomulásokot végez a főpolgármester az ügyben, hogy minél több fejlesztési forrást...

ELNÖK: Sallai R. Benedek képviselőtársamat figyelmeztetem első figyelmeztetésként, hogy térjen a tárgyra, abszolút nem tárgyunk, és tudjuk, hogy a miniszter úrnak korlátos az ideje (*Sallai R. Benedek: Értettem.*), legyen erre tekintettel! A mezőgazdaságot, ezen belül a vidékfejlesztést érintő kérdéseit legyen szíves feltenni!

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Értettem, értettem, elnök úr, úgy gondoltam, hogy a fejlesztési források elosztása része a vidékfejlesztés feladatának, emiatt bátorkodtam arra utalni...

ELNÖK: Nem, önálló költségvetési soron szerepel, ezért nem része.

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Értem, akkor az minden bizonnyal nem kapcsolódik a miniszterhez.

A „Földet a gazdáknak!” Program eredményéről sok szó esett, szerintem igazán kár a miniszter úrnak saját magára húznia ezt. Arra kíváncsi lennék, hogy az őszinte véleménye micsoda – hozzá vagyunk szokva, hogy ön nem egyszer igaz véleményt mond dolgokról, ami nem általános a miniszteri karban. Látja, gondolom, az eredményeket múlt hét péntek óta, látja azt, hogy a legtöbb ilyen eredmény gyakorlatilag több százmilliós vétel, messze nincs köze a kis- és közepes gazdálkodókhoz ezeknek az eredményeknek.

Köszönöm szépen, hogy a felvezetőjében konkrétan elmondta azt az eredményt, hogy csökkenő tendenciát mutat a mezőgazdasági foglalkoztatás összességében, erről egy állandó vita van az ellenzék és a kormánypárt között, hogy ezen statisztikai számok hogyan szerepelnek, ezzel gyakorlatilag

megerősítette az ellenzéki benyomásokat és adatokat. Nyilvánvalóan az a kérdés, hogy ennek tükrében mik a pozitív indikátorai akkor ezek szerint a vidékfejlesztésnek, hogyha ebből a fontos szempontból nem tudunk eredményt felmutatni.

Szintén egy érdekes kérdésem vagy visszakérdésem lenne: a felvezetőjében azt mondta, hogy azt a több mint 2 millió tulajdonost, aki jelenleg termőföld-tulajdonos Magyarországon, biztatni akarják, hogy ne adja el a termőföldjét, és tartsa meg azt. Magyarországon szélsőségesen nagy a szakadék a mezőgazdasági termelők száma és a mezőgazdasági földet birtoklók száma között. Vajon milyen szakmai szempont indokolja ezt, nem lenne-e jobb az, hogyha ezek a földtulajdonosok nem vagyoni jogként kezelnék a termőföldet, hanem termelési eszközként?

Nyilvánvalóan még egy dolog felmerül bennem kérdésként. Azt mondta a miniszter úr, hogy az európai versenyben való részvétel indokoltsága nagyon-nagyon fontos. A miniszter úr, illetve Kis Miklós Zsolt államtitkár úr korábbi állításai lényegesen szimpatikusabbak voltak ennél, amikor a helyi piacok megerősítéséről, a helyi élelmiszer-feldolgozásról szóltak minél többet. Nyilvánvalóan az a kérdés, hogy kell-e nekünk egyáltalán versenyezni termékeink jelentős részével Európában, vagy pedig lehet az, hogy a helyi piacra fordítsuk a lehető legnagyobb erőforrást.

Nyilvánvalóan egyértelműen a bizottsági meghallgatáshoz tartozik az a dolog, amiről Farkas Sándor alelnök úr is beszélt. Egy nagyon-nagyon érdekes tendencia az a folyamat, amiről beszámolt az alelnök úr: gyakorlatilag a vidéki munkaerőhiány problémáját feszegette, hogy jó néhány mezőgazdasági termelőegység, illetve feldolgozóegység küzd ezzel. Amire nagyon-nagyon kíváncsi leszek a statisztikai adatokból, az egyértelműen az, hogy ebben az érintett választókerületben vajon van-e közmunkaprogram, mert ha ott bárki közmunkaprogramban dolgozik, akkor gyakorlatilag ez nagyjából a kormányzati kudarcot mutatja be, mert azt bizonyítja, hogy egyszerre jelentkezik a közmunka iránti igény és a munkaerőigény, ami azt jelenti, hogy nincs átmenet ebben. Nyilvánvalóan ennek az ösztönzése akár átképzésekkel, akár a feldolgozóiparnak a megerősítésével indokolt lehet, és azt a támogatáspolitikában nyilvánvalóan praktikus figyelembe venni.

Még egy dolog. Győrffy Balázs képviselő úr elmondta azt, hogy a mezőgazdasági struktúrának a megváltoztatására ez az államiföld-mennyiség nem képes. Ebben lehet köztünk párbeszéd meg érdekes vita, arra mindenesetre felhívom a képviselő úr figyelmét, hogy pont az, amit a miniszter úr elmondott, az, hogy alapvetően a termőföld és az agrárium lényegesen több, mint egyszerű árutermelő ágazat, és alapvetően társadalompolitikai kérdés, egy fontos szempont, és lehet, hogy a mezőgazdasági struktúra megváltoztatására ez nem elegendő, de a vidéki népességmegtartó erőhöz való hozzájárulásban igenis érdemi hatással tudott volna lenni, hogyha ezt nem kótyavetyélik el. És itt érdekes kérdés a piaci ár kérdése, mert a piaci ár az, amennyiért elkel a piacon, tehát innentől kezdve nem az a piaci ár, ami két hónappal ezelőtt volt, hanem lényegesen magasabb, ebből adódóan a piaci ár fölötti értékesítésnek az eredményeiről jócskán lehet vitázni. *(Farkas Sándor és Pócs János közbeszól.)* Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Amennyiben nincs további kérdező, a miniszter úrnak adok szót a válaszadás lehetőségére.

Válaszok, reflexiók

Lázár János

LÁZÁR JÁNOS, a Miniszterelnökséget vezető miniszter: Köszönöm szépen. Több konkrét és elvi kérdés is felmerült, ezekre szeretnék válaszolni. Talán a földkérdéssel kezdeném. Én megrendíthetetlenül és végletekig hiszek abban, hogy a tulajdonnál fontosabb és jobb dolog nem létezik. Nagyon szép a bérleti jog, de a tulajdonjognál fontosabb nincsen. Ezért volt a rendszerváltás Magyarországon, hogy tulajdona legyen a magyar társadalomnak. Ezzel válaszolok arra a kérdésre, hogy miért a tulajdont támogatom, vagy miért a földtulajdont támogatom a mezőgazdasági üzemekkel szemben az üzemgazdálkodás szempontjából.

Ha az elmúlt 25 évnek van sikeres re- vagy privatizációja, az a kárpótlási törvény volt. Sajnos az eredeti verzióját az akkori Alkotmánybíróság elbuktatta, ami a társadalom jövője és a magyarság jövője szempontjából egy nagyon súlyos tévedése volt az Alkotmánybíróságnak meggyőződésem szerint, de ami a kárpótlási törvény által megvalósult Magyarországon, hogy legalább földkérdésben van 2,6-2,7 millió földtulajdonos – ez csökkenő tendencia egyébként, folyamatosan csökken a földtulajdonosoknak a száma –, az meggyőződésem szerint a legnagyobb érték az elmúlt 25 évből, hogy legalább ennek a 2,5 millió embernek a magyar állam tulajdont tudott adni, tulajdont tudott visszaadni. Az egy óriási hiba volt, hogy ezt az Alkotmánybíróság a '90-es évek elején minden eszközzel akadályozta, elnehezítette és megpróbálta ellehetetleníteni, ezért az akkori Alkotmánybíróságnak szerintem súlyos személyes felelőssége is van, mert a kárpótlás és a kártalanítás ellehetetlenítése hosszú távra befolyásolta a magyar társadalom jövőjét és a következő 20 évet. Nézzék meg azokat az országokat, például Csehországot, ahol más típusú kárpótlás történt, hogy az milyen társadalmi következményekkel járt, és mit jelent a tulajdon, és mit jelent a tulajdonban a kontinuitás! Én tehát a tulajdon oldalán vagyok, és ha a miniszterelnök megkérdezi a véleményemet, akkor csak azt a tanácsot tudom adni, hogy Magyarországot a tulajdonosok országává is kell tenni, és a tulajdonosi rétegnek meghatározó rétegnek kell lennie Magyarországon. Ez nem valaki ellen szól, hanem valaki mellett szól.

Arra a kérdésre, hogy mi lesz a föld jövője december 31-e után, a következő választ tudom adni: hogyha a magyar gazdátársadalomban van további igény földvételekre vagy földbérletre, akkor ennek a lehetőségét a most kialakított rendben meg kell tartani. Először is a magyar államapparátus bebizonyította, hogy transzparens körülmények között, nyilvános körülmények között, ellenőrizhető és elszámolható formában, minimum a piaci ár fölött 10 százalékkal kész és képes is értékesíteni a magyar, regisztrált földművesek számára a földterületeket. Meggyőződésem szerint ezt a módszert, illetve ezt az ügykezelést vagy ezeknek a kéréseknek a kielégítését, ha vannak ilyenek, akkor ezt januárban és februárban is folytatni kell, de olyan mennyiségű földterülettel rendelkezik a magyar állam, hogy a mostani értékesítések nem zárják ki azt, hogy a magyar államnak földje maradjon, nem zárják ki azt, hogy aki nem akarja megvenni, az bérlő maradjon, és nem zárják ki azt, hogy aki meg akarja venni, az megvehesse. Mi csak lehetőségeket teremtünk.

Én a saját városomban... Sallai képviselő úr kérdésére válaszolom, hogy napi szinten kapom a jelentéseket a kormányhivatalból, minden megyéből

minden nap végén kapok egy jelentést, hogy mennyi földet vettek meg, mennyiért, és ellenőrizhető formában. 95 ezer hektár került értékesítésre a tegnapi nap zárásig, tehát 95 ezer hektárt adtunk el 155 ezer hektárból. Ez meggyőződésem szerint egy nagyon jó arány, messze várakozáson felüli, és hogyha a saját városomra tekintek, hogy kik vettek részt az árverésen, amit a helyi sajtóból tudok, mert a helyi sajtó fotókkal is dokumentálja ezt, tehát teljes helyi nyilvánosság van, azok az emberek, tíz emberből kilenc vagy tíz emberből tíz köztudomásúan, mindenki által tudottan gazdálkodnak. Most velük szemben retorikát alkalmazni, hogy ezek kicsodák, micsodák, az olyan, mint amikor a kuláküldözésnek volt a szövege. *(Farkas Sándor: Így van!)* Az én nagyszüleimnek jutott belőle bőven.

Én Harangozó képviselőtársamtól azt szeretném kérni, hogy ezeket a húrokat, ami az '50-es években volt, hogy akinek volt valamije, azt büntetni kell, vagy hogy aki földet mert birtokolni vagy tulajdonolni, azt büntetni kell, szerintem felejtjük el, mert ez nem méltó önhöz személy szerint, nem méltó a Szocialista Párthoz, de nem méltó egyikünkhöz sem. Tehát nehogy már azokat az embereket büntessük, akik a kárpótlási törvény által földhöz jutottak, és 20 éve húzzák az igát! Nehogy már azokra az emberekre egyetlenegy megjegyzést is tegyünk, akik kőkeményen dolgoznak! Kétségtelenül boldogulnak, kétségtelenül földjük van, gépeik vannak, adót fizetnek, és legalább önmaguk eltartására képesek, és persze törekednek arra, hogy másokat is eltartsanak. Nehogy már az irigységet gerjesszük ebben az országban azokkal az emberekkel szemben! Nehogy már ez legyen bárkinek a politikája 2015-ben, hogy irigységből uszítunk ellenük!

Természetesen hogy becsúszik egy-egy olyan személy, aki benne van a földműves-nyilvántartásban, de élethivatásszerűen adott esetben nem mezőgazdasági tevékenységet folytat, csak kiegészítő jelleggel, ilyenre lehet példa, én ennek a lehetőségét nem zárom ki, de a földműves-nyilvántartás és a földművessé válás feltételei mindenki számára világosak. Magyarországon nagyon szigorú feltételei vannak annak, hogy valaki földműves legyen, ahhoz valóban köze kell legyen a mezőgazdasághoz, ha nem is száz százalékban abból származik a jövedelme, de mégiscsak élethivatásszerűen nagyrészt mezőgazdasági tevékenységet kell folytatnia, vagy nagy bevételt kell előállítania az adott jövedelmen belül.

Én tehát úgy gondolom, hogy ma Magyarországon az a megkötése a földforgalmi törvénynek, hogy 105 ezer földműves számára nyitja meg a földszerzés lehetőségét, és 8 millió ember számára meg nem, ennél jobban a gazdatársadalmat vagy a földműves-társadalmat segíteni nem lehet. Azért beszéljünk világosan! Ma Magyarországon 8 millió felnőtt ember ki van zárva a földvásárlás lehetőségétől. Mit szeretnének még? Akkor kinek adjuk, ha a 100 ezer földművesnek nem adjuk oda? Biztos van közte tíz, aki nem élethivatásszerűen folytat földműves tevékenységet, és benne van a regisztrációban, de ahogy ezeket az embereket én elnézem az ország bármely pontján – a helyi sajtó mindenhol készít felvételeket –, nézzék meg ezeknek az embereknek az arcát, vagy menjenek oda, és nézzék meg a kezüket! Nézzék meg a kezét! *(Harangozó Gábor Istvánnak:)* Képviselő úr, ezen lehet mosolyogni, de ezeket az embereket megbélyegezni, akik a kárpótlásban próbáltak boldogulni, és utána 20 évig húzzák az igát, nagyon méltánytalan, képviselő úr, és azt gondolom, hogy egyetlenegy politikai párt sem kapott arra mandátumot, hogy azért megbélyegezzon valakit, mert dolgozik, és próbál vásárolni.

Azt a gondolatot pedig meg kell szoknia mindenkinek, hogy ha valaki az elmúlt húsz évben mezőgazdasági tevékenységet folytatott mondjuk 150 hektáron vagy 100 hektáron vagy akár 80 hektáron, lehet, hogy most bevállalja azt a kockázatot, hogy felvesz 100 millió forint hitelt, és mekkora bajt vesz az az ember a nyakába, aki 100 millió forint hitelt vesz fel, húsz éven keresztül? Azért ezt is mérlegeljék, amikor irigységből megkérdőjelezzik ezeknek az embereknek a földszerzését! Azért csak kellene mérlegelni azt is, hogy ezek az emberek 100-150 millió forintos hiteleket vesznek fel, húsz évre elkötelezik magukat, és ez a generáció mondjuk 50 éves, 70 éves koráig hitelt fog fizetni.

Van közöttük olyan – és én ezt sem irigyelném –, hogy van 50-100 millió forintos megtakarítása, látszik, hogy melyik vidék ez, mert a takarékszövetkezet-betétállomány kimutatásában jól lehet látni. De az baj, hogy az elmúlt húsz évben voltak olyan parasztemberek meg olyan gazdák, akik félre tudtak tenni 50 vagy 100 millió forintot? Ez probléma? Nem ezért volt rendszerváltás? Ezt kellene irigyelni, vagy ez lenne a gond, hogy valaki munkával pénzt keresett, és abból most földet vesz, megveszi az állami földet áron felül? Semmilyen támogatást nem kapnak rá, képviselő úr, piaci ár fölött 10 százalékkal kell megvenniük a földet. A gazdatársadalom meg ezt tartja méltánytalannak, hogy miközben a privatizációval szétlopták az országot mások, például az ön pártjának a gazdasági háttérudvara és az ön pártjának a döntéshozói, ez a társadalom először is a kárpótlási jeggyel be lett csapva, mert nem kapta vissza azt, amije volt, most pedig piaci ár fölött 10 százalékkal veheti meg azt a földet, ami régen az övé volt – mert ezt a földet valakitől mégiscsak elvette az állam, képviselő úr. Hogy lett az államnak földje 1945-ben? Úgy, hogy elvette. És most 300 hektárig, mert ilyen abszolút tulajdonszerzési korlát van, vehetnek azok, döntően azok a családok – Sallai képviselő úr kérdezte az én személyes tapasztalatomat –, döntően azok a családok ülnek ott, képviselő úr, akiktől elvették '45-ben. Óriási lehetőséget adtunk nekik, hogy 70 évvel később piaci áron felül visszavásárolhatják azt, ami az övék volt. (*Farkas Sándor és Pócs János: Úgy van!*) Ezt sajnálják tőlük, képviselő úr? Ezt a lehetőséget sajnálják ezektől az emberektől? Félreértés ne essék, nem mondom, hogy mind ilyen, félreértés ne essék, de hogy az elsöprő többsége ebből a körből kerül ki, abban egészen biztosak lehetnek. Én azért ezekkel a szavakkal mindenféleképpen csínján bánnék.

Az árkialakításról annyit mondanék, hogy miután megkaptuk az NFA-nak a javaslatát, a miniszterelnök úr arra utasított, hogy minden földhivatal nézze össze az utóbbi évek, az utóbbi két-három év földértékesítési szerződéseit, és ahol az NFA ára a helyi középárral nem volt összhangban, hanem alatta volt, mindenhol megemeltük, sehol sem csökkentettük az NFA javaslatát, hanem mindenhol megemeltük. A helyi földhivatal-vezetőkkel legyűjtettem az összes adásvételi szerződést, és az összes adásvételi szerződés árából vontunk egy átlagot, és mindenhol felfelé korrigáltunk. Olyan vád, hogy valaki olcsón venne földet a magyar államtól, bennünket biztos hogy nem érhet meggyőződésem szerint. (*Közbeszólás.*) És még erre jön a licit, tehát a kikiáltási ár a piaci ár plusz 10 százalék, és még erre jön a licit, ahol van. ...Hogy mondjam? Van a dolognak egy politikai, egy politikatörténeti meg egy erkölcsi része. Biztos – ezért jó a nyilvánosság, képviselő úr –, hogy ön fog találni Somogyban, vagy fog találni máshol olyan embereket, akiket magyarázkodásra tudnak kényszeríteni, hogy az az ember hogy került oda, miért került oda és miért van ott.

De verik itt a harangot félre a külföldiekkel kapcsolatban. Eladtunk 95 ezer hektárt, 725 hektárra jelentkezett külföldi vevő, aki annyiban külföldi, hogy kettős állampolgár, és tízen vannak. Tehát tíz olyan ember van Magyarországon, aki Magyarországon gazdálkodik, külföldi és magyar állampolgár, és most 700 hektárra bejelentkezett vevőként. Most a 700 hektár külföldi kettős állampolgárok általi megvásárlása szerintem nem rontja a 95 ezer hektár magyarok általi megvásárlását. Itt a tíz név, képviselő úr, külön kigyűjtetem, a miniszterelnök úr asztalán is ott van, mert nyilván még ekkor is van a magyar államnak lehetősége arra, hogy a következő időszakban akár vétót emeljen.

Szeretném helyretenni, hogy a földbérleti joggal rendelkezőknek nincs elővásárlási joga, képviselő úr, ez egy súlyos tévedés. Aki a földbérleti jogot megkapta, az nem kapta meg az elővásárlási jogot, elővásárlási joga a szomszédnak van, nem a földbérlőnek. Ez a probléma, sok helyen az a probléma, hogy a földbérleti jog jogosultja versenyre kényszerül egy külső árverezővel, és a földbérleti jog jogosultjának még leütéssel sincsen elővásárlási joga, csak abban az esetben, hogyha abban a parcellában osztatlan közös tulajdonnal rendelkezik, vagy a szomszédos parcellában tulajdonos, egyébként nincs elővásárlási joga, képviselő úr. Tehát a földbérleti joghoz nem adtunk elővásárlási jogot, mert az egy kétharmados szabálynak a módosítását jelentette volna, és mi a kétharmaddal elfogadott földforgalmi törvényhez semmiféleképpen nem szerettünk volna hozzányúlni. És ha nyer, akkor nyilvánvaló, hogy ez a bérleti jogviszonyra hatással van.

A nagybirtok, kisbirtok politikája. Ma Magyarországon nem létezik olyan párt, amelynek a történeti, párttörténeti fejlődése okán a nagybirtokhoz köze lett volna, mert én úgy gondolom, hogy azok a pártok, amelyek ma a parlamentben vannak, és vannak nekik történeti elődjek, azok között egy sincs, aki nagybirtokpárti lenne, és egy sem lehetne. Hogyha a Szociáldemokrata Pártot vagy a Kommunista Pártot bármilyen formában is az önök elődjének tekintem, a legnagyobb ellenesebb retorika a II. világháború végéig a Szociáldemokrata Párttól és a Kommunista Párttól jött ebben az országban, meg a Kisgazdapárttól meg az akkori kereszténydemokratáktól. Ehhez képest önök nem áttallanak kiállni azzal, hogy a nagybirtok jó az országnak, hogy a nagybirtok a jó foglalkoztató, hogy azokat a munkahelyeket szüntetjük meg, amelyeket a nagybirtok biztosít, hogy a nagybirtok által szervezett állattenyésztés a jó. (*Pócs János: Rosszabbak, mint a komcsik!*) Önök vagy megtagadják a saját szellemi elődjeiket... Önök mindig Károlyi Mihály szobrát koszorúzzák. Károlyi Mihály földet osztott, nem? Állítólag a sajátját – bár ezen vita van. De, képviselő úr, egyszerűen nem értem az ön álláspontját. Ha valakinek a kisbirtok mellett kéne állnia, a kisbirtok mellett kellene a zászlót vinni, akinek a degressziót a leginkább kellene követelnie, az egy baloldali párt.

Az önök párttestvérei, az Európai Parlamentben ülő baloldali pártok verik a legjobban az asztalt, hogy az európai mezőgazdaság-politikában nem 500 hektárosoknak meg 300 hektárosoknak, hanem 100 hektár alattiaknak kell adni a támogatást (*Harangozó Gábor István: Így van, ezt mondtam én is!*), ki kell ütni ebből minden nagybirtokot, és ők 500 hektár fölött nagybirtoknak neveznek mindenkit (*Harangozó Gábor István: Így van!*), az európai baloldal szerint 500 hektár fölött nagybirtok van. Az ön képviselőtársa, aki engem időnként lehülyéz – lehet, hogy igaza van, nem tudjuk (*Derültség.*), meg mindenféle dolgot mond –, Gőgös Zoltán a

nagybirtok magyarországi zászlóvivője és képviselője, leroadshow-za az országot a nagybirtok védelme érdekében. Döntsék már el, hogy akár történelmi okoknál fogva, akár a mai magyar valóságban önök most a nagybirtok mellett állnak, vagy sem!

Szerintem legalább abban az egy pontban egyetérthetne minden magyar parlamenti párt, ha mást nem, a történelmi hagyományaink tiszteletben tartása mellett, hogy mi nem vagyunk nagybirtokpártiak. Mi mindannyian, akik ma a magyar parlamentben ülünk, azért kerültünk a parlamentbe, mert a vidéki szavazóink kis- és középbirtokos támogatáspolitikát várnak tőlünk – nekem ez a meggyőződés. Az más kérdés, hogy kialakult egy szocialista nagybirtokrendszer a szocialista állami vállalatokból, majd azoknak mindenféle privatizációja végbement, és kialakult egy foglalkoztatotti csoport.

Nem rejtem véka alá, nekem az a meggyőződés, hogy az ember alapvetően arra törekedjen, hogy a saját maga ura legyen, ezért a kormány számára nagyon fontos szövetségesek, akik saját maguk eltartására képesek, és azokban a cégekben – erről Illyés Gyula elég sokat írt annak idején – vagy azokban a vállalkozásokban, ahol agráralkalmazottak sokasága volt, ott az egy más mentalitás, mint aki a saját maga ura, ez két külön világ, ez két külön kultúra. Én a népi írókon nőttem fel, én ott csak azt olvastam, hogy az a világ egy teljesen más világ. Én ebből tudok arra gondolni, hogy ez ma sincsen másképp, és ennek vannak társadalomszociológiai áthallásai.

Én tehát a földbérlettel kapcsolatban azt mondom, hogy önnek még igaza is lehetne azzal kapcsolatban, hogy az állam rendelkezésére álló földeket szociális alapon kell bérleti jogviszonyba rendezni, tehát el kell adni, amennyiben van vevő, ha valaki földet akar venni magyar földművesként, miért ne adna neki az állam az előbb felemlített okok miatt, vagy pedig szociális jellegű bérlettel kell segíteni. De, képviselő úr, ön reménybeli jövőbeni sikeres politikusa a pártjának, kérdezze már meg tőlük, akik ott ülnek maga mellett, hogy ha ez fontos, amit ön mond, akkor 2010 előtt miért 200 darab nagyüzemnek adták oda az állami földet, ezt a 400 ezer hektárt miért 200 nagyüzemnek adták oda, vagy 150-nek? Miért nem adták oda a 2-3 hektáros gazdaságoknak meg a 2-3 hektáros, nehéz sorban lévő gazdaságoknak? Hogyha ön hitelesen beszél, akkor 2010 előtt ön miért nem állt fel az MSZP választmányi ülésén, hogy nem jó a birtokpolitikánk, mert nem a nagyüzemeknek kéne odaadni a földbérletet. *(Harangozó Gábor István: Felálltam.)* Na hát, akkor kisebbségben maradt, sajnálom *(Derültség.)*, mert egyébként ez egy jó gondolat, ezt nagyon sajnálom. *(Derültség.)* Remélem, hogy van jövője, és a jövőben ez fog érvényesülni, mert nekem az kifejezetten szimpatikus, amit ön mond, és én abszolút megnyerhető vagyok ennek a támogatására is, képviselő úr, hogy ami állami föld nem kerül értékesítésre, és ami állami föld megmarad, azt szociális szövetkezetek, önkormányzati szociális vállalkozások számára bérleti jogviszony alapján próbáljuk rendelkezésre bocsátani. Azt tudom mondani a képviselő úrnak, mindjárt elmondja Kis Miklós, hogy ő a vidékfejlesztési programon belül is kialakított egy támogatási lábat ennek a programnak az érdekében, tehát még a támogatást is hozzá tudjuk tenni.

A falu helyzetének megítélésében vannak viták, mert nem egyforma az ország. Ha Bács megyében végigmegyek, akkor látok olyan településeket, ahol látszik a fejlődés. Ha végigmegyek Békés megyének a keleti határán, vagy megnézem a saját választókerületemet, ahol van 400 ház, és 300 üres, akkor én problémát érzékelek. A falu helyzetének a megítélésével kapcsolatban ez

adott esetben vidékenként változik. Én szívesen elvinném a Mezőgazdasági bizottságot a saját választókerületemnek a keleti szélére vagy Békés megye keleti szélére, ahol érdemes volna szétnézni, hogy milyen körülmények vannak most egy magyar faluban, és ez természetesen nem ugyanaz Bács megyében, és nem ugyanaz egy jól működő szabolcsi környezetben, és Csongrád megyében is más a helyzet. De a falu számára szerintem a foglalkoztatás segítséget jelent, és a foglalkoztatás, úgy, hogy az kis- és közepes gazdaságok által munkahelyteremtéssel történjen meg, ez a vidékfejlesztési program lényege.

Harangozó képviselő úr számon kérte rajtam az állattenyésztés támogatását, és itt válaszolnék az európai versenyre. Ez egy nagyon fontos kérdés, és higgye el, hogy óriási dilemmák vannak, és kormányon belül is voltak óriási viták, hogy mi a helyes lépés. Először is azzal kezdeném, hogy én ugyanarra gondolok, amire Sallai képviselő úr, amikor a helyipiac-védelemről beszélek. Magyarország egy élelmiszerellátásra tökéletesen alkalmas ország, hogy fordulhat az elő, milyen világ az – kérdezik tőlem az én választóim –, hogy mi, akik meg tudjuk termelni mindazt, amit megesznek a magyarok, mégsem termeljük meg, és mégsem ezek a termékek vannak a magyar emberek polcain? Milyen világban élünk? Most én egy egyszerű választómnak a kérdését teszem fel: milyen világban élünk, amikor ő elmegy az Aldiba, a Lidlbe vagy a Tescóba vagy akár a CBA-ba, és azt látja, hogy a polcokon nem az van, ami Magyarországon megtermelhető, mert külföldi termékkel van tele, külföldi élelmiszerekkel van tele. Ez ellen természetesen tettünk az elmúlt öt évben komoly lépéseket, és az arányok jó irányba mozdulnak el, a tudatos fogyasztói magatartás kialakulóban van, egyre többen figyelnek arra, hogy magyar terméket fogyasszanak, de hogy ez a magyar termék árban versenyképes legyen, ahhoz elengedhetetlenül szükséges az állattenyésztés támogatása és a helyi termelés támogatása.

Képviselő úr, ön elfelejtette elmondani, hogy ugyan azok a cégek, amelyek nagy állattenyésztő-teleppel rendelkeznek, azok a cégek könyveltek el veszteségeket a földalapú támogatásoknak az átalakításával, és kaptak állattenyésztési támogatást, a sertésre is kaptak állattenyésztési támogatást, és a szarvasmarhára is, ez az idei költségvetésben 35 milliárd forint, amit állategységenként szarvasmarhára biztosít a magyar kormány. Egyrészt tehát elvettük a növénytermesztéshez biztosított földalapú támogatást, kétségtelenül igaz, de a másik ágon visszaadjuk az állattenyésztéssel, mert nekünk nem az a célunk, hogy a nagy területtel rendelkező, nagy növénytermesztési kapacitással rendelkező, túlgépesített nagycégeket támogassuk, amelyek valóban nagy profittal és kevés embert foglalkoztatva működnek, hanem az a kifejezett társadalmpolitikai célunk, hogy az állattenyésztést támogassuk.

Most hogy egy állattenyésztő-telepet csak úgy lehet-e ellátni, hogyha saját földjük van, ez egy vitakérdés. Amerikában nem a saját földjükből működnek a nagy állattenyésztő-telepek, hanem létrehoznak felvásárlási integrációkat, és a nagy állattenyésztők megvásárolják az állatok eltartásához szükséges termékeket. Én beszéltem a saját városomban a „Földet a gazdáknak!” Program – ön földprivatizációnak nevezi – vesztesével, nagyüzem, Gógös úr egyik kedvence, Gógös képviselőtársunk egyik kedvence, beszéltem velük, és ők azt mondták, hogy meg fogják oldani, hogy integrálni fogják a helyi növénytermesztést, és fel fogják vásárolni a szükséges takarmányt. Tehát van más, nehogy azt gondolják, hogy csak az az egy modell

létezik, amiben eddig éltünk, van másik modell is. Kétségtelenül lehet, hogy mások lesznek a profit vagy a megtérülés számai, de van másik modell is.

Egyetértek önnel abban is, képviselő úr, nincs közöttünk vita, hogy az állattenyésztés támogatásáról nem lehet lemondani, és az állattenyésztést nem lehet elengedni – ez egy nagyon fontos kérdés. És ma, aki tejtermelésben érdekelt – Farkas Sándor, de én is tudnék számokat mondani –, az pontosan tudja, hogy ma a magyar tejágazat óriási veszteségeket kell hogy elkönyveljen, mert nem tud versenyképes maradni, mert olyan áron állít elő, olyan költségei vannak, amelyek az értékesítési szint fölött vannak, nem kap annyi pénzt, mint amennyi költsége van. Ez a magyar valóság. És a kvótarendszer eltörlésének súlyos következményei vannak: hogy a német tejipari termékek rázúdulhatnak az országra. Tehát itt azért európai versenyben és európai csatákban állunk, amihez szerintem a politikai támogatás mindenféleképpen szükséges, vagy legalábbis a politikai konszenzus felé kellene vinni a dolgot.

Azt szeretném még elmondani, hogy az MVH működésével kapcsolatban rengeteg kritikus észrevételem lehetne nekem is mint parlamenti képviselőnek, ömlenek hozzám a választókerületi megkeresések, és amikor az MVH-nak a felügyeletét, illetve, jobban mondva... Az MVH felügyelete nem nálam van, az MVH felügyelete a földművelésügyi miniszternél van, viszont a program, amelyet az MVH bonyolít, például a vidékfejlesztési operatív program, az nálam van, és a másodfokon én vagyok az eljáró hatóság. Először is megnéztem azt, megvizsgáltam annak a lehetőségét, és ebben a körben, még a nyilvános bizottsági ülést is vállalva elmondom, hogy ha mindenkinek igazat adnánk, ha mindenkinek igazat adnánk másodfokon, akkor az mennyi pénzbe kerülne. Még így sem merítjük ki a rendelkezésre álló keretet. És szerintem nekünk nagy érdekünk fűződik ahhoz, hogy méltányos másodfokú eljárásban minél több embernek adjunk igazat.

3 ezer elintézetlen ügyet vettünk át, ezt egyévi munkával most már ledolgoztuk 800-ra – iszonyatos munkateher volt –, azzal, hogy nem az az ügyintézés, hogy a másodfok automatikusan elutasít; mert eddig ez volt. Én megnéztem az MVH által hozott határozatokat, azért azt én nem tartom méltányosnak, hogy birtokhatárvitákban vagy néhány négyzetméternyi tévedésnél megvonjanak 10-20-30 vagy 3 millió vagy 30 millió forintos támogatásokat, tehát ez nem méltányos ügyintézés. A méltányos ügyintézés a nagyvonalú ügyintézés, és szerintem az MVH-nak erre kell ráállnia, még akkor is, hogyha majd Brüsszellel vitánk lesz. Az MVH-nak nem Brüsszel pénzét kell védenie, hanem meg kell próbálnia minél több magyar gazdának igazat adni. *(Farkas Sándor: Lényeges különbség!)* Én ebbe az irányba próbálom fordítani, én ebbe az irányba próbálom fordítani a dolgokat, nem így van, még nem így van, de van már pozitív változás. De hozzá fogunk nyúlni, mert ez így nincsen rendben. A magyar kormánynak azt kell mondania, hogy akinek csak lehet, még a brüsszeli elszámolási viták kockázatát is vállalva, minél több embernek igazat kell adni másodfokon – ezt szerintem be kell vállalni. Van rá fedezet, megvan rá az anyagi fedezet. Ez nem azt jelenti, hogy csalásra kell biztatni az embereket, de mondjuk bürokratikus hibákkal nem szabad őket kellemetlen helyzetbe hozni.

Én nagyon nagy kérdésnek tekintem, és nem véletlen, hogy a földárverés körül... Sallai képviselő úr mondja nekem, hogy személyes tapasztalata volt. Most, hogy a sajtóérdeklődés csökkent, én személyemben több ágon is érintett vagyok, és ismerem ezt a világot, ezek között az emberek

között élek. Azért higgye el, hogy aki gazdálkodik, és valóban gazdálkodik – azokhoz tartozik, akiket én próbálok képviselni –, azok között óriási dilemma, hogy valaki felvegyen-e 50, 100 vagy akár 20 millió forint hitelt 50 évesen, amikor 2021-ben várhatóan megszűnik a támogatás 80-90 vagy 100 százaléka. A mezőgazdaság nem a kufárok világa, a mezőgazdaságban nincs 50 százalék, mint a pályázati tanácsadásnál vagy a bankszektorban, ha a mezőgazdaságban valaki 2-3 százalékot tud keresni, az egy nagyon komoly eredmény, néhány százalékért dolgoznak az emberek. És ha ma a mezőgazdaságban valaki kasszát csinál, akár egy kis családi gazdaság, akár egy nagyobb családi gazdaság, vagy egy nagy cég, Farkas Sándor cége, hogy mi marad meg, ma a földalapú támogatás maradhat meg. (*Farkas Sándor: Az sem!*) Vagy az sem. Vagyis az elérhető haszon rejtélyes oknál fogva megegyezik a földalapú támogatás összegével, tehát amennyi földalapú támogatás bejön, körülbelül ott lehet a haszon nagyságát beállítani, vagy ott lehet a haszon nagyságát megtalálni. Ez azt jelenti, hogy ha el fogjuk veszíteni a földalapú támogatást vagy az agrártámogatásokat, és ekkora európai verseny lesz, és nem tudjuk védeni a mezőgazdaságot vámokkal, nem tudjuk védeni a mezőgazdasági termelésünket kvótával, nem lesz egy normális birtokszerkezet, akkor a mezőgazdaságnak és a mezőgazdaságból való boldogulásnak mi a jövője? Engem ez rendkívüli mértékben foglalkoztat, és nagyon sok gazdában én inkább ezt a kétséget érzem.

Erdőgazdaságok. Semmilyen szándékunk nincs arra, hogy az erdőgazdaságokat értékesítsük, semmilyen szándékunk nincs arra, hogy erdőterületeket értékesítsünk – nincs is ilyen igény, tehát a magyar kormányhoz semmilyen igény nem érkezett erdőterületek értékesítésére, semmilyen kormányzati terv nincs erre. Azt kérdezték, hogy van-e a kormánynak terve az erdőgazdaságok értékesítésére. Nincsen, és nincsen tervünk arra sem, hogy az erdőket eladjuk. Egy tervünk van: az erdő eltartási képességének a növelése. Arra keressük a választ, hogy egy falu életében hogyan tud segíteni a falu határában működő állami erdő. Most ez a nullával egyenlő. A falu Tüzépjén olcsóbb a fa, mint amennyiért az erdőgazdaság, amely a falu határában van, adja a fát a helyben lakó polgároknak. Én ezt vérlázítónak és pofátlannak gondolom. Kérdezzék meg, hogy a 22 állami erdőgazdaságban, amely 100 milliárd forintos árbevétellel működik, hány favágó dolgozik! Hány favágó dolgozik a 22 állami erdőgazdaságban? Nulla, nulla ember dolgozik favágóként, mert ki van szervezve. Az igazgatónak van cégük, amiben dolgoznak a favágók, nézzék meg, hogy mennyiért, nézzék meg, hogy milyen körülmények között! Én ezeket az igazságtalanságokat nagyon szívesen felszámolnám, nem tudom, hogy kapok-e hozzá megfelelő mennyiségű és minőségű támogatást.

A KEHI-vizsgálatot a kormány rendelte el, és nem én, a KEHI-vizsgálat benne volt a KEHI tervében, ez 6-7 cégre vonatkozott; ki kellett bővíteni 22-re, mert olyan hajmeresztő dolgokat láttam elsősorban ebből a szempontból, hogy azért az beszédes.

Ez a társadalmi oldala, hogy hogyan tud hozzájárulni az erdőgazdaság ahhoz, hogy az erdőgazdaság területén lévő falvak, települések, közösségek és emberek, akik hátrányos helyzetűek, jobban boldoguljanak. De van egy másik megközelítés is: 95-100 milliárd forintos árbevételt termelnek ezek a cégek, 1 milliárdot fizetnek be haszonként az állam kasszájába. Ha ez az önöké lenne, egy 100 milliárdos vállalkozás, amely 100 milliárdos árbevételt termel, 1 milliárd forintot tud létrehozni? Hol van az? Vagy mi ez? Én azt gondolom,

hogy ezt érdemes megnézni. A 22 erdőgazdaságnak több száz bankszámlája van, több száz bankszámlája van párhuzamosan. Van olyan nap, amikor a 22 erdőgazdaságnak a számláin 17 milliárd forint áll, amit nem fizetnek be az államnak. És még tudnám órákig vagy akár napokig sorolni azokat az anomáliákat, amelyek miatt állami vagyongazdálkodási okból és egyébként az erdő eltartókéességének a társadalom javára való megjelenítése okán szerintem ezzel a kérdéssel foglalkozni kell. Azt remélem, hogy ehhez lesz kellő támogatás és lesz kellő politikai bátorság, mert az erdőgazdaságoknál a politikai osztály – pártoktól függetlenül – általában el szokott bátortalanodni különböző összefüggéseknél vagy különböző okoknál fogva. Én most nagyon remélem, szerintem február-márciusra lezárul a vizsgálat – hogy konkrétan válaszoljak –, és annak lesznek következtetései.

Félreértés ne essék, én egy rossz gyakorlatot látok, amit lehetne jól is csinálni, és az erdő hasznot hozhatna az államnak. Mert most az államnak nem hoz hasznot, a falu lakosságának, aki ott van, nem hoz hasznot. Akkor most már azt kellene megnézni, hogy kinek hoz hasznot, mert hogy valamennyi hasznot csak hoz, abban egészen biztos vagyok. Az államhoz nem jön a pénz, a néphez nem megy a pénz – akkor hová megy a pénz? Erre a kérdésre próbálunk választ találni, és szerintem ez egy nagyon fontos kérdés.

A földbevételeiből mi lesz. Ez azt jelenti a mai nappal, hogy 130 milliárd forint már bezsákolásra került, tehát 130 milliárdos bevétele már lesz a magyar államnak. A 130 milliárd forint az NFA-törvény, a vagyontörvény alapján csak földvásárlási célra mehet, tehát külön kell kezelni, külön alapon kell tartani, és csak földvásárlásra lehet fordítani, tehát vagyron kerül belőle vásárlásra. A kormány elígérkezett Miskolcnál, Nyíregyházánál, Debrecennél, Szolnoknál, Botka polgármester úrtól tudom, hogy ott is van terv az ipari park bővítésére, ahol termőterületek megvásárlásából kell ipari területet csinálni a települések határán, iparipark-bővítés kell minden egyes településen, kisebbben és nagyobbban. Ez az összeg talán szolgálhatja ennek a fedezetét. Ez csak egy lehetőség. De ha a pénzt nem költjük el, hanem államkötvényt veszünk belőle, akkor is nagyon jó, hogyha van valamennyi pénzünk. Tehát a vanttól nem kell félni, én még jártam olyan közösségbe, ahol ez egy fontos probléma volt, hogy a van ne okozzon gondot.

Kis államtitkár kollégám az AKG-val és a konkrét pályázati kérdésekkel kapcsolatban szívesen válaszol az önök megkereséseire. Félreértés ne essék, én most nem azt mondom, hogy az európai uniós források felhasználása hibátlan; súlyos érdeksérelem érte a nagybirtokosokat akkor, amikor csökkentettük, degresszív formában csökkentettük a különböző támogatásokat, ezeket a támogatásokat átfordítjuk az állattenyésztésbe és átfordítjuk az európai uniós források más ágaiba, hogy minél több ember számára legyenek hozzáférhetőek. Tehát ezt benne hagyjuk a rendszerben, nem kivesszük az agráriumból, csak mások között fogjuk felosztani, de nem akarjuk kivenni, nem is tudjuk kivenni, ez a pénz bennmarad az egész rendszerben, csak más sorokra kerül és más támogatási oldal lesz belőle.

A vidékfejlesztési program tekintetében azt szeretném javasolni a bizottságnak, miután itt konkrét és aktuális kérdések fognak felmerülni: mire legyen pályázat kiírva, mi a jó pályázat, mi a rossz pályázat, hogyan működik a pályázatot kezelő MVH, és hogyan működik az államtitkárság, én azt javaslom, hogy negyedévente vagy kéthavonta Kis Miklós államtitkár urat és a helyettes államtitkár urat hallgassa meg a bizottság. Én ezt ajánlom a bizottság figyelmébe, kollégáim pedig állnak a rendelkezésükre. Vagy akár

havonta-hathetente jönnek, és beszámolnak, hogy hogyan állnak a kifizetések, hogy állnak a pályázatok, hogy áll a pályázati kiírás, mire kell pályázatot kiírni, és milyen problémák vannak, tehát szívesen a rendelkezésükre állnak a kollégák. Kovács államtitkár úr pedig részletezte azt, hogy milyen típusú változások lesznek még a közigazgatásban.

Röviden annyit szeretnék csak mondani még, hogy a mintagazdasági kormányrendelet készen van. Két iránya van a mintagazdaságoknak. Az egyik az állami tulajdonban lévő ménesek, ami három ménest jelent: Bábolnát, Szilvásváradot és Mezőhegyest, Mezőhegyesre kormánybiztost fogunk kinevezni a Mezőhegyesi Ménesbirtok újraalapítására. Ennek az új mezőhegyesi ménesbirtoknak az alapja a Mezőhegyesi Ménes Kft., tehát nem a privatizált cég, hanem a Ménes Kft. Én jártam a múlt héten a mezőhegyesi polgármesternél, beszéltem vele személyesen, és megnyugtattam afelől, hogy a kormánynak mik a szándékai és mik a tervei. Készek vagyunk a 2017-ben a földről levonuló, korábban privatizált cégtől a munkavállalókat átvenni, és számításaink szerint egy 3 ezer és 4 ezer hektár közötti mezőgazdasági nagyvállalkozás jöhet létre, amely állami mintagazdaság kell hogy legyen. Ez az egyik irány. Bábolnán és Szilvásváradon nincs ekkora területekről szó közel sem, azok a ménest ellátó területekkel rendelkező gazdaságok, a ménesek pedig a Földművelésügyi Minisztériumhoz tartoznak, nem vagyongazdálkodási kérdés, hanem agrárkérdésként van kezelve a lótenyésztés. Beszéltem Sóttonyi Péter professzor úrral is, az állatorvos-tudományi kar mostani dékánjával, és kikértem a véleményét a tekintetben, hogy Mezőhegyesen milyen előrelépések teendők.

A mintagazdaságnak a másik ága az az opció, amikor állami földön gazdálkodik valaki, de nemcsak hogy gazdálkodik – és ez kétségtelenül egybeesik jelen pillanatban a Csányi család érdekeltségével –, hanem az általa előállított termék eljut egészen az élelmiszerláncok piacáig. Ma Magyarországon a Bonafarm-csoport érdekeltségében lévő mezőgazdasági termelési, feldolgozási és értékesítési lánc a sertés-telepekkel, szarvasmarhatelepekkel, tejfeldolgozással, húsipari feldolgozással, értékesítéssel, ez együtt adhatja ennek a szektornak a 30 százalékát. Meggyőződésünk szerint államérdek fűződik ahhoz, hogy azzal tudjuk támogatni őket, hogy hosszú távon garantáljuk a föld bérleti jogát. Ennyi a motiváció a döntésben, semmi nincs. Aki ilyen láncot létrehoz, termel, feldolgoz és értékesít, az ugyanilyen védelemben részesül, tehát a mintagazdaságról szóló kormányrendelet nem valakire van szabva, hanem egy elv van érvényesítve: aki egy egész termékstruktúrát, egy termékpályát tart kézben, és az magyar kézben van, az ezt a támogatást meggyőződésünk szerint mindenféleképpen megérdemli. Ez az én véleményem is.

Köszönöm szépen a lehetőséget, kollégáim állnak a rendelkezésükre.

ELNÖK: Köszönjük szépen, miniszter úr, a választ. Kis Miklós!

Kis Miklós Zsolt

KIS MIKLÓS ZSOLT államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Igyekezem azokra a kérdésekre fókuszálni, amelyek közvetlenül hozzám, illetve a vidékfejlesztési programhoz kapcsolódóan érkeztek be. *(Az elnök kikíséri a távozó Lázár Jánost.)*

A szociális szövetkezetről hallottam néhány felvetést a képviselő úr részéről. Azt azért szeretném jelezni, hogy pontosan a Bizottsággal történő

alkudozásnak egy nagyon fontos eleme volt az, hogy a szociális szövetkezeteket mi behozhassuk ebbe a programba úgy is, hogy minden olyan agrárberuházásnál, amelyre agrártermelők pályázhatnak, ott a szociális szövetkezet is bejöhessen, ráadásul úgy, hogy kiemelten kezeljük őket, hiszen elfogadtattuk a Bizottsággal azt is, hogy ők mint közösség pályázhatnak, éppen ezért egy magasabb támogatási intenzitással magasabb támogatási összegre lehetnek jogosultak.

A munkahelyteremtésről úgy összességében: ez a program nyilván igyekszik a munkahelyek létszámát is növelni, hiszen ez egy olyan dilemma, ami állandóan ott lebeg az agráriumban, hogy hogyan tudunk úgy munkahelyet teremteni az agráriumban, hogy közben még ráadásul a versenyképességet is növeljük. Ezt úgy tudtuk megtenni, hogy ezeket az ágazatokat kiemelten kezeljük, és ilyen szempontból lehet azt mondani, hogy az állattenyésztést nem kezeljük kiemelten, mert kevesebb forrás jut rá, mint a 2007-13-as időszakban, azt azonban szeretném megjegyezni, hogy az a több mint 200 milliárd forint, ami az állattenyésztésben az előző ciklus során kifizetésre került, egy darab új munkahelyet nem hozott létre, sőt a statisztikai számok és az AKI gazdaságkutatói számai, adatai alapján egyértelműen a munkahelyek létszámának a csökkenéséhez vezetett. Mi tehát úgy akarunk az állattenyésztésben segíteni, hogy a rendelkezésre álló beruházási forrásokon túlmenően még munkahelyeket is hoznak létre, tehát ezek a pályázati feltételek között is szerepelni fognak majd.

Kónya képviselő úr a másodfokú ügyekre kérdezett rá. Generálisan annyit tudok mondani, hogy azért az figyelemre méltó, én azt gondolom, amit már a miniszter úr említett, hogy az eljárásrend oly mértékben módosult, hogy most már a másodfok nem ugyanaz gyakorlatilag, mint az elsőfokú hatóság. Ez a Miniszterelnökségre került, és valóban több mint 3 ezer ilyen ügyet terjesztett fel az elsőfokú hatóság, amelynek a jelentős részét már ledolgozta a Miniszterelnökség. Ami másodfokú ügy most még van, az összességében a mai napi állapot szerint 841, de azt meg kell mondanom, hogy ennek a 841-nek a jelentős részét azok a fellebbezések képezik, amelyek például még az idei évben három pályázat során kiírt felhívásokra érkeztek be, és nem tudom, hogy van-e még esetleg az MVH-nál olyan ügy, amelyet majd a mostani hónapban még felterjesztenek, vagy januárban, mindenesetre az látható, hogy azért ezeknek a feldolgozása jelentős mértékben megtörtént. Ebből a 841 ügyből a tájékoztatás alapján mintegy 100 AKG-s ügy van még. Mi egyébként a vidékfejlesztési programban jeleztük, hogy vannak olyan másodfokú ügyek, amelyeknek a forrásigénye kapcsán indokoltnak tartjuk, hogy a vidékfejlesztési programban determinációként megjelenjenek, magyarul bárkinek ebből az AKG-ből úgymond egy pozitív döntés születne, és a másodfokú hatóság mondjuk új eljárásra kötelezi az első fokot, vagy akár a bíróság, az elsőfokú hatóság meg megállapítja, hogy az ügyfélnek van igaza, akkor az természetesen nem fordulhat elő, hogy az ő igénye ne lenne kifizetve. Mi ezt úgy tervezzük, hogy a vidékfejlesztési programban mint determináció jelenjen meg, amennyiben nem, akkor meg természetesen a nemzeti költségvetés fogja azt fizetni.

Egyébként összességében a legutolsó számadat szerint, ami a birtokomban volt, összességében, ha minden másodfokú ügyben úgymond a gazdának lenne igaza, ami most még másodfokú ügyben van, az mintegy 10 milliárd forintot jelentene. Sajnálatos azonban, hogy egy olyan közigazgatási eljárási törvény volt hatályban egészen mostanáig, amely azért

jelentős mértékben szűkítette a döntéshozatalban azt a rugalmasságot, amelyre a miniszter úr célzott. Tehát hogyha valami minimális adminisztratív hibát vétett mondjuk egy pályázó, akkor a Ket. egész egyszerűen nem adott lehetőséget nekünk sem, illetve megpróbáltuk nyilván a már említett módosításokkal, akár törvénymódosítással, akár rendeletek, jogcímrendeletek, vhr. rendeletek módosításával igyekeztünk ezeket kezelni, de az egésznek az alapja mégiscsak az a közigazgatási eljárási törvény volt, amely minimális rugalmasságot sem biztosított. Éppen ezért gondoltuk úgy, hogy egy teljesen új eljárásrendet dolgozunk ki erre. Nem is említettem, de talán ez volt a legnagyobb munkája a Miniszterelnökség kollégáinak és az én kollégáimnak is, hogy olyan új eljárásrend jöjjön létre, amely az összes többi operatív programmal egységes, ugyanakkor magában hordozza azokat a specialitásokat, amelyeket a közös agrárpolitika diktál. Tehát alapjaiban az összes operatív program eljárásrendje tükröződik a 272/2011-es kormányrendeletben, és minden olyan specialitás, ami az agrár- és vidékfejlesztési irányba hathat, és kötelező elemű jelleg, és a közös agrárpolitikából következik – idézhetném az 1305-ös EK-rendeletet, hadd ne soroljam végig, hány olyan jogszabály van, amely specialitásokat fogalmaz meg! –, ezeket pedig nekünk mind be kellett építenünk, sőt még folyamatosan építjük be, pontosan azért, hogy a pályázati felhívásainknak is tökéletes legyen a jogszabályi háttere.

Legény Zsolt képviselő úr kérdezte, hogy hogyan állunk a pályázati felhívásokkal. Jelentem, hogy ez a kormányrendelet azt is megszabja egyrészt, hogy a kormányzatnak egy ilyen éves fejlesztési keretet minden évben kezelnie kell, és be kell mutatnia, hogy milyen pályázati felhívásokra gondol. Tekintettel arra, hogy nekünk augusztusban került elfogadásra a program, és nyilván csak egy évvége-nehéz ütemezést tehattünk, ezért a pályázatainknak a jelentős részét nem tudtuk hova datálni, csak november-decemberre, tehát az borítékolható, hogy az az ütemterv, amelyet egyébként csak tervezetként mutat ez a kormányhatározat, amelyre ön is utalt, és egyébként a kormányrendelet arra is lehetőséget ad, hogy ettől kéthónapos ütemezéssel eltérjünk, éppen ezért az várható, hogy ennek a mintegy 700 milliárd forintnak a legutolsó számításaink szerint a háromnegyedét, mintegy 530 milliárd forintot még meghirdetünk az idei évben.

Ilyen szempontból köszönöm, hogy az Agrárgazdasági Kamarának jelzése van, hogy a felhívások mégse jelenjenek meg a karácsonyi időszakban, én azonban azt gondolom, hogy nincsen annál fontosabb, mint hogy egy pályázat minél hamarabb megjelenjen; az már más kérdés, hogy a felkészülési időszak esetleg hosszabbodhat. Éppen ezért én részben akceptálva ezt a kérést – egyébként nemcsak a kamarától, hanem több más szakmai szervezettől is megkaptuk ezt már levél formájában –, akkor a felkészülési időt fogjuk ennyivel meghosszabbítani, tehát valószínűleg meg fog jelenni még az idei esztendőben, akár a két ünnep között is egy elég jelentős pályázati csomag, többek között az ültetvénytelepítés is terveink szerint, ugyanakkor a felkészülési időszakot meghosszabbítjuk azzal a karácsonyi időszaki egy héttel, tehát nem a 30 napos megjelenés lesz. A 272-es alapján a rutinszerűség az, hogy megjelenik egy pályázati felhívás, amelytől számított 30 nap után már a támogatási kérelmet is be lehet nyújtani. Mi ettől a rutintól most eltérünk olyan szempontból, hogy még legalább egy héttel több időt adunk a felkészülésre, hiszen a karácsonyi időszakban, az ünnepek alatt senki sem akar ezzel foglalkozni, ha nem muszáj, tehát valószínű, hogy ha meg is jelenik

december végén egy pályázati felhívás, arra majd csak valamikor február 1-jétől vagy február 7-étől, 15-étől – az ütemezéstől függően – fog majd a támogatási kérelmi időszak is megjelenni és megnyílni.

Akceptálom nyilván az elnök úrnak azt a felvetését is, hogy december 31-éig meghosszabbítottuk az AKG-t, és volt is erre igény. Igen, ez azt is mutatja, hogy ez egy valóban rugalmasabb rendszer, hiszen bármilyen igény merül fel, amelyet mi be tudunk fogadni, azt egy egész egyszerű módosítással tudjuk kezelni.

A felületek kialakításánál az időtényező azért nyilván nagymértékben meghatározta a mi mozgásterünket is, hiszen ez a program január 1-jétől indul, és el akartuk kerülni azt a hibát, ami a korábbi időszakban, 2009-ben előfordult, hogy a támogatási kérelmi időszak elméletileg már rég zajlott, amikor is megjelentek a pályázati felhívások. Itt most mi előre dolgoztunk, hiszen január 1-je előtt megjelentek a felhívások, és még január 1-je előtt be lehet adni támogatásokat, és a támogatási döntések pedig még meg kell hogy szülessenek az egységes kérelembenyújtási időszak előtt, hiszen csak akkor tudja majd valaki például az agrár-környezetgazdálkodási programra a támogatást igényelni az egységes kérelmében, hogyha már rendelkezik egy támogatói okirattal. Tehát egy elég erős időprésben vagyunk, de álljuk a prést, és azt gondolom, hogy a pályázatok ütemezettsége ennek megfelelően alakul.

Amit még egyszer hangsúlyoznék a pályázatokra visszatérve, az az, hogy amit mi az idei évre terveztünk mondjuk, és decemberre datálódó pályázat mondjuk januárban jelenik meg, tehát az idei évben nem jelenik meg, az nem azt jelenti, hogy valamikorra elnyújtjuk a következő évben, hanem egy körülbelül egyhónapos tolással vagy másfél hónapos csúszással, de még a két hónapon belül ezeket meg fogjuk hirdetni. Úgyhogy összességében a pályázataink több mint 500 milliárd forintra meg fognak jelenni. Minden valószínűség szerint a kertészethez köthető beruházások, az élelmiszeriparhoz köthető több mint 150 milliárdos pályázati felhívást akarjuk még az idei évben meghirdetni, ezeknek a jelentős része egyébként már a minőségbiztosításra megküldésre került, illetve a monitoringbizottságnak a kiválasztási kritériumai megküldésre kerültek, tehát én nagyon bízom benne, hogy ha nem is a teljes összeget, de a terveinknek legalább a háromnegyedét az idei évre teljesíteni tudjuk, és egyébként a további pályázatok pedig az év első felére datálódhatnak, illetve amiket az idén nem tudtunk, de terveztünk, azokat pedig januárban, legkésőbb februárban fogjuk tudni meghirdetni.

Még egy gondolatot arról, amit Sallai képviselő úr említett, a helyi piacok, a helyi gazdaságfejlesztés és a versenyképesség kérdésköréről. Ha jól gondolom, akkor azt gondolom, hogy ebben azért egyet tudunk érteni, hogy mind a kettőre szükség van. Nyilván vannak olyan gazdasági szereplők az agráriumban, akiknek nagyon fontos az, hogy a helyi gazdaságban tudjanak elsősorban megjelenni, akár a helyi piac legyen az, akár pedig egy nagyobb városnak a piaca, akár mondjuk új forrásokat, új lehetőségeket biztosítva az internet világán keresztül értékesítéstől kezdve sok mindenben kézzel fogva tudjuk őket segíteni, erre szolgál az az egész alprogramunk, amely a rövid ellátási lánc tematikus alprogram, hogy ezeket a legkisebb szereplőket kézen fogva akár a helyi gazdaságban, akár pedig a lokális gazdaságban az értékesítésben tudjuk segíteni. Ugyanakkor azt is tudnunk kell, hogy azért vannak olyan családi gazdaságok, amelyek már nagyon sikeresek akár az export terén is, nemcsak önállóan, hanem mondjuk egy zöldség-gyümölcs téz esetében akár exportra is szállíthatnak. Nem kell messzire menni – és akkor

én is hadd mondjak egy személyes példát! –, az én falumban a családok többsége zöldség-gyümölcsstermesztéssel foglalkozik, még jó néhány évvel ezelőtt létrehoztak egy termelési és értékesítési szövetkezetet, egy új típusú tész-t, amelyen keresztül már ezek a kis- és közepes családi gazdaságok, amelyeknek egyike sem több egyébként, mint talán néhány száz hektár, és ebből gyümölcsstermesztéssel talán kevesen foglalkozunk 50 hektáros méretben, a legtöbbje 5-10 hektáros családi gazdaság, mégis el tudtunk odáig jutni, hogy ezeket a termékeket már közösen értékesítve exportpiacra szállítjuk, és ilyen szempontból az agrárvállalkozásnak, ha megnézem a pénzügyi teljesítéseket, a legjobb az, amikor exportra tud értékesíteni, mert az a legjobb ár. Ha ezt ráadásul feldolgozott formában fogjuk tudni majd megtenni, mert eljutunk odáig, hogy ebből a 150 milliárdból az ilyen családi gazdaságok által létrehozott közösségek is tudnak majd pályázni, és el tudnak odáig jutni, hogy exportra is tudnak nemcsak alapanyagot, hanem már esetleg feldolgozott terméket szállítani, vagy akár az üzletláncoknak vagy akár a piacnak vagy akár közvetítésbe, akkor, azt gondolom, az sikeres lehet. Éppen ezért ebben a programban nekünk ezt komplexen kell megoldani, gondolnunk kell a legkisebbekre is, meg gondolnunk kell azokra is, akik ennél mondjuk már kicsit erősebbek, és nem a helyi piacra, hanem akár a nagy belföldi ellátóláncoknak vagy akár exportra termelnek. Éppen ezért lett ilyen ez a vidékfejlesztési program, éppen ezért lett ennyire komplex, mert mindenkinek meg kell találnia abban a maga számításait, nyilván tükrözve természetesen a kormány társadalompolitikai elképzeléseit is, ami a 80:20 százalékra vonatkozik.

Ami kérdéseket én közvetlenül kaptam, azokra igyekeztem válaszokat adni. Amennyiben van további igény, akkor akár most, akár pedig – mint ahogy a miniszter úr említette – én és a kollégáim bármikor máskor állunk a bizottság rendelkezésére. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kovács Zoltán államtitkár urat kérdezem, hogy reflektál-e valamelyik kérdésre. *(Dr. Kovács Zoltán jelzésére:)* Igen.

Dr. Kovács Zoltán

DR. KOVÁCS ZOLTÁN államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen. Amit az elnök úr feltett, azt figyelembe vesszük. Erre mondtam azt, hogy van, ahol nem egy szervezet, hanem több..., tehát egy nagyobb lát el több kisebbet.

ELNÖK: Igen, értem, köszönöm szépen.

A bizottsági tagokat kérdezem, van-e még kérdés az 1. napirendi pontban jelzett témakörben. *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs.

Megköszönöm – a miniszter úrnak ezt már megtettem külön – az államtitkár uraknak is, hogy a rendelkezésünkre álltak. Jelzem, hogy élni fogunk a miniszter úr felajánlásával, és az államtitkár urakat menet közben is két-háromhónapos időközönként *(Farkas Sándor: Január 4-én!)*, egyeztetett úton meg fogjuk hívni...

KIS MIKLÓS ZSOLT államtitkár (Miniszterelnökség): Elnök úr, bocsánat, elnézést, nem akarom megszakítani...

ELNÖK: Igen!

KIS MIKLÓS ZSOLT államtitkár (Miniszterelnökség): ..., csak még mielőtt lezárná a napirendi pontot, a kifizetéseket nem tisztáztam, volt egy olyan kérdésfelvetés. Amennyiben az elnök úr engedélyt ad rá, akkor ezt tisztáznám.

ELNÖK: Igen.

Kis Miklós Zsolt

KIS MIKLÓS ZSOLT államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen. Tehát: rendelkezésre állt az európai uniós forrásokat és a magyar költségvetési társfinanszírozást tekintve összességében az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programból mintegy 1514 milliárd forint. Ebből az 1514 milliárd forintból a kötelezettségvállalásainkat túl is teljesítettük, egyébként minden egyes operatív program esetében így tettünk, hiszen majd 2017 márciusáig kell teljesen, egészen lezárunk ezeket a pénzügyi elszámolásokat a Bizottsággal, és látható, hogy vannak olyan sorok, olyan jogcímek, amelyeket még nem szabadított fel úgymond az MVH, tehát lesznek még visszacsorgó pénzek, és a mi számításaink szerint 100 százalékos lesz a forrásfelhasználás, sőt még akár egy picivel, néhány milliárd forinttal talán több is lehet. De ami ebből a legfontosabb, az az, hogy a 80 milliárd forinttal arra utaltam, hogy ebből az 1514 milliárd forintból december 1-je és december 31-e között az MVH-nak még 80 milliárd forintot kell kifizetnie ahhoz, hogy a rendelkezésre álló pénzügyi forrásokat 100 százalékban a gazdák és a pályázók számára, legyen az akár önkormányzat is, kifizessük. Így értettem tehát ezt a 80 milliárd forintot. Ennek megfelelően az MVH végzi is a munkát, és december 31-éig mindenki számára ki lesznek fizetve az EMVA-források. Aki mondjuk másodfokú döntés alapján a jövő évre datálódna, az pedig vagy determináció keretében vagy nemzeti költségvetésből lesz kifizetve. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Az 1. napirendi pontot akkor lezárom. Még egyszer köszönöm, hogy a rendelkezésünkre álltak, és a kérdések elhangzása után kimerítő választ adtak. Az 1. napirendi pontot lezárom.

Egyebek

Elnöki bejelentések

A 2. napirendi pont az egyebek. Szeretném jelezni, hogy bár többször kudarcot vallottam, amikor azt mondtam, hogy ez évben már nem tartunk több ülést, most már teljesen óvatos vagyok, de még egyszer megteszem ezt a bátortalan kijelentésemet: azt gondolom, hogy talán még egy ülés összehívására ebben az évben már nem kerül sor. *(Kis Miklós Zsolt és dr. Kovács Zoltán távozik.)*

Ugyanakkor január 29-én Magyarországra látogat Phil Hogan, ír származású mezőgazdasági biztos úr, aki kérte, hogy a bizottságunkkal is szeretne találkozni. *(Közbeszólások: Mikor?)* Január 29-én, január 29-én. Ez nekünk parlamenti szünet, de az ő kérésének eleget téve minden bizonnyal elnökként részt veszek ezen, és alelnöktársaimat is kérem, hogy amennyiben lehetőségük van rá, legyenek szívesek csatlakozni az ő fogadásához. A

részletes programot majd megkapjuk, illetve kiküldésre kerül, a külügy és a meghatározó Országgyűlés Hivatala szervei a protokollt és a forgatókönyvet rendezik, látni fogjuk, hogy mikor és milyen környezetben kerülünk mi sorra, amikor tárgyalni tudunk a biztos úrral.

Más bejelentéssel az egyebekben nincs. Mindösszesen annyit mondanék még, hogy áldott karácsonyi ünnepeket kívánok mindenkinek. Meg szeretném köszönni a bizottság munkáját segítő gyorsíróknak, a bizottsági munkatársainknak, Katalinnak és Zsuzsának az egész évre szóló rendelkezésre állást. Azt hiszem, hogy ellenzéki képviselőtársaink és természetesen kormánypárti képviselőtársaink is tapasztalhatták, hogy nincs olyan kérdés, kérés, amellyel ne fordulhatnánk a bizottság munkatársaihoz és olykor a gyorsírókhoz, hogy a munkánkat segítsék, és rendszerint a megoldás felé törekvő választ kapjuk tőlük. Most is van egy kérés a gyorsíró kollégánál felé, hiszen szeretnénk, hogyha ennek az ülésnek az anyaga minél hamarabb elkészülne, fontos mondatok hangoztak el a meghallgatott miniszter úrtól és az államtitkár uraktól, amelyeket idővel szeretnénk visszaolvasni, hogy jól értettük-e azt a gondolatot. Ezért még ez a kérésünk hátravan, és köszönjük szépen, tudom, hogy ígéretet kaptunk, hogy megpróbálják ezt is minél hamarabb teljesíteni.

Én a mai napi elvégzése után még egyszer mindenkinek jó pihenést kívánok, és várhatóan február első hetében lesz az, amikor a bizottságok újra elkezdik a működésüket.

A 2. napirendi pontot, az egyebeket is lezárom.

Az ülés berekesztése

Az ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 32 perc)

Font Sándor
a bizottság elnöke

Horváth István
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Molnár Emese